

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

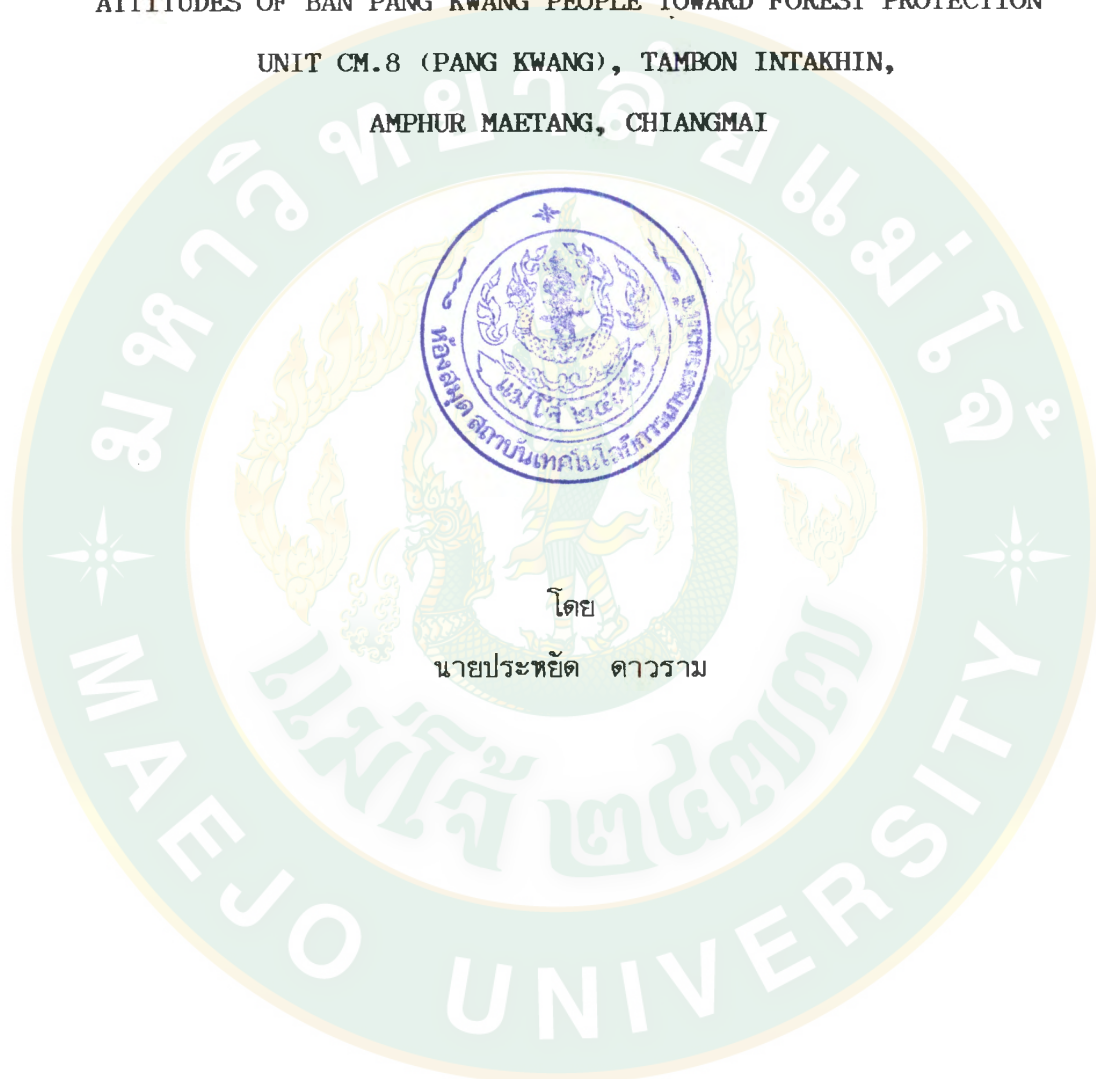
ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8

(ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ATTITUDES OF BAN PANG KWANG PEOPLE TOWARD FOREST PROTECTION

UNIT CM.8 (PANG KWANG), TAMBON INTAKHIN,

AMPHUR MAETANG, CHIANGMAI

โดย

นายประพัตต์ ดาวราม

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้

เพื่อความร่วมมือแห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการเกษตรและป่าไม้)

พ.ศ. 2538

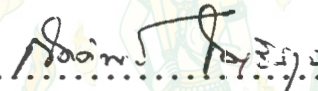
ใบรับรองปัญหาพิเศษ
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (บริหารการเกษตรและป่าไม้)
ปริญญา

บริหารการเกษตรและป่าไม้
สาขาวิชา

ส่งเสริมการเกษตร
ภาควิชา

เรื่อง ทศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)
ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
ATTITUDES OF BAN PANG KWANG PEOPLE TOWARD FOREST PROTECTION
UNIT CM.8 (PANG KWANG), TAMBON INTAKHIN, AMPHUR MAETANG,
CHIANGMAI

นามผู้วิจัย นายประหัยต์ ดาวราม
ได้พิจารณาเห็นชอบโดย
ประธานกรรมการ

.....
(อาจารย์กิตติพงษ์ โตธรงกุล)
วันที่ 14 เดือน 5-ค. พ.ศ. 2538

กรรมการ

.....
(อาจารย์ชวัลย์ สาทิศศิลป์)
วันที่ 13 เดือน 8-ค. พ.ศ. 2538

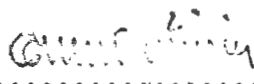
กรรมการ

.....
(อาจารย์วีระพล ทองมา)
วันที่ 14 เดือน ๗-ค. พ.ศ. 2538

หัวหน้าภาควิชา

.....
(อาจารย์ ดร. วีรศักดิ์ ปรกิติ)
วันที่ ๑๕ เดือน ๗-ค. พ.ศ. ๒๕๓๘

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. อานนท์ เทียตรง)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
วันที่ 19 เดือน ๖-ค. พ.ศ. ๒๕๓๘

คำนิยม

ในการทำปัญหาพิเศษเรื่อง ทศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อ หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากไม่ได้รับความกรุณาจากประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ กิตติพงษ์ โตธิรกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำในกระบวนการวิจัย ตลอดจนการใช้ถ้อยคำต่างๆ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากกรรมการที่ปรึกษาอีก 2 ท่าน คือ อาจารย์ ชัชวาลย์ สุทธิศรีศิลป์ และอาจารย์วิระพล ทองมา ที่ได้ช่วยชี้แนะถึงข้อบกพร่องต่าง ๆ ในงานวิจัยเรื่องนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่านเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรยา อภิชาติตรากุล ที่ได้ช่วยตรวจทานแก้ไข ปรับปรุงบทความด้วยภาษาอังกฤษ จนได้เนื้อความที่ถูกต้องสมบูรณ์ สำหรับผู้ที่คอยให้กำลังใจอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่สามารถจะกล่าวนามได้ทั้งหมดคือ เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) และเพื่อนข้าราชการ พนักงานประจำสำนักงานป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ ที่คอยช่วยเหลือทั้งกำลังกาย กำลังใจ ที่ผู้วิจัยจะขอตอบแทนและรับใช้ในโอกาสต่อไป และโดยเฉพาะคุณพัฒนา ดาวราม ภรรยาของผู้วิจัย และบุตรสาวทั้ง 3 คน ผู้ที่ให้กำลังใจและเปิดโอกาสในทุกสถานการณ์แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา-มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ ตลอดจนครูบา อาจารย์ ที่ไม่ได้กล่าวนามทั้งในอดีตและปัจจุบันที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการวิจัย ครั้งนี้ตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมาในโอกาสนี้ด้วย

หากงานวิจัยเรื่องนี้มีประโยชน์อยู่บ้าง ขอยกส่วนนี้ทั้งหมดให้กับทุกท่านที่ได้กล่าวมาข้างต้น และพี่น้องบ้านปางกว้างทุกท่าน ที่จะได้ร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ อันเป็นสมบัติอันหวงแหนของชาติไว้ต่อไป

ประหยัด ดาวราม

ธันวาคม 2538

สารบัญเรื่อง

	หน้า
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญแผนภูมิ	(7)
บทคัดย่อ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ทั่วไป	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
ประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่า	6
ประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	9
บทบาทและหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า	10
ความหมายและองค์ประกอบของทัศนคติ	18
การวัดทัศนคติ	26
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	31
สถานที่ดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและประชากรตัวอย่าง	32
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	33
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	34

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
การทดสอบแบบสัมภาษณ์	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	39
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์	40
ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม	40
ลักษณะส่วนบุคคล	40
ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม	44
ตอน 2 ทักษะคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกัน	
รักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	54
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	64
ผลการวิจัย	64
ข้อเสนอแนะ	67
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	68
บรรณานุกรม	70
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	74
ภาคผนวก ข. ตารางภาคผนวก	83
ภาคผนวก ค. ประวัติผู้วิจัย	92

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูลตามลักษณะส่วนบุคคล	42
2	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูลตามลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	49
3	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	56
4	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับทัศนคติที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	58
5	คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	61
6	จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	63

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ

หน้า

1 องค์ประกอบของทัศนคติ

20

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ทศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8
(ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้ศึกษา : นายประหยัด ดาวราม

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการเกษตรและป่าไม้)

สาขาวิชาเอก : บริหารการเกษตรและป่าไม้

ประธานกรรมการที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ : .....

(อาจารย์กิตติพงษ์ โดธิรกุล)

.14...5:1.../2538

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของประชาชนบ้านปางกว้าง (2) ทศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ หัวหน้าครอบครัวของประชาชนบ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 169 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เพื่อการสัมภาษณ์ ข้อมูลได้นำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 42 ปี และได้สมรสแล้ว ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา และนับถือศาสนาพุทธ

ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน เป็นสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ย 2 คน มีที่ดินเฉลี่ยครอบครัวละ 4 ไร่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 40,290 บาทต่อปี การรับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้จากโทรทัศน์ ไม่เคยรับการฝึกอบรมการป้องกันรักษาป่าและไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง ที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) นั้น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับที่ดีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) โดยเห็นว่าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ได้ตั้งที่บ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่างเหมาะสม ภายในหน่วยฯ มีอาคารบ้านพักสิ่งปลูกสร้างอย่างเหมาะสม มีการดูแลรักษาความสะอาดดี วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ มีความเหมาะสม ประชาชนสามารถมาใช้บริการจากหน่วยฯ ได้ดี การป้องกันรักษาป่ารอบหมู่บ้านได้ดี ทำให้การทำลายป่าลดน้อยลงและภายในตัวสำนักงานมีการจัดทำสถิติ ดิจิทัลโปสเตอร์ รูปภาพ ดีมาก

ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีทัศนคติในระดับที่ดี ต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) โดยเห็นว่าเจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ มีความขยันในการออกตรวจปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงตรง ไม่มีอคติ มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน ประพฤติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณี และอยู่ในศีลธรรมอันดี มีการปฏิบัติงานส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านป่าไม้อย่างต่อเนื่อง ประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ดี ให้ความร่วมมือในงานสาธารณะของหมู่บ้านและสนับสนุน ช่วยเหลืองานของประชาชนในหมู่บ้าน เมื่อได้รับการร้องขอและเมื่อประชาชนมาติดต่องาน จะคอยให้คำปรึกษาและแนะนำอย่างเต็มใจ และกระตือรือร้นดีมาก

ABSTRACT

Title : Attitudes of Ban Pang Kwang People Toward Forest Protection Unit CM.8 (Pang Kwang), Tambon Intakhin, Amphur Maetang, Chiangmai

By : Prayad Daoram

Degree : Master of Science (Agriculture and Forest Administration)

Major Field : Agriculture and Forest Administration

Chairman, Special Problem Advisory Board : ...*Kittipong Towthirakul*...

(Kittipong Towthirakul)

Dec. 14, 1995

The objectives of this research were to study 1) personal and socio-economic characteristics of Ban Pang Kwang people; and 2) their attitudes toward the Forest Protection Unit CM.8 (Pang Kwang). The respondents were 169 family leaders in Ban Pang Kwang, Tambon Intakhin, Amphur Maetang, Chiangmai. The data were collected by means of structured interview and analyzed by micro computer, SPSS program.

The results showed that most of the respondents were male, married, buddhist, and had completed primary education. They had an average age of 42 years.

On average, the respondents had four household members, two of whom earned family income, and an average of 4

rai of land. Most of them were generally employed and their average annual family income was 40,290 baht. Most of the respondents obtained forest information through television, had not been trained in forest protection and did not contact foresters, but were members of the cremation group.

Most of the respondents had a good level of attitudes toward the Forest Protection Unit CM 8 (Pang Kwang). They found that the Forest Protection Unit CM 8 (Pang Kwang) had been properly located, houses and office buildings clean, materials and equipment suitable and available for villagers to obtain services, forest around the village well protected, deforestation lessened, and well organized of statistical records, posters and pictures well organized in the office.

Most of the respondents had a good level of attitudes toward government officers in the Forest Protection Unit CM.8 (Pang Kwang). They found that government officers were knowledgeable, capable of working, hard-working, honest, fair, well-prepared for work, conventional, and moral. The officers were found to continuously perform public relations work in forestry, to coordinate with other agencies assisting in village activities, to help the villagers when requested and contacted, and to enthusiastically give advice to the villagers.

บทที่ 1

บทนำ

(INTRODUCTION)

ทรัพยากรป่าไม้นับว่ามีความสำคัญมากสำหรับประชาชน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทเพราะทรัพยากรป่าไม้ให้ประโยชน์ แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ในอดีตทรัพยากรป่าไม้ของประเทศไทยมีอย่างอุดมสมบูรณ์ เมื่อ ปี พ.ศ.2504 เนื้อที่ป่าทั้งหมดของประเทศมี 53.33 เปอร์เซ็นต์ จึงมีการใช้ผลผลิตที่ได้จากป่าไม้ออกมาใช้ในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ แม้กระทั่งนโยบายของทางราชการเองก็มีการส่งเสริมสนับสนุนด้านการทำไม้มากกว่าการอนุรักษ์หรือการปลูกสร้างสวนป่า ปัจจุบันประเทศไทยคงเหลือเนื้อที่ป่าทั้งหมด 26.02 เปอร์เซ็นต์ (สถิติการป่าไม้ปี 2536) ทำให้ประเทศขาดแคลนไม้ใช้สอยและสภาพทรัพยากรที่เอื้ออำนวยต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศน์วิทยาอีกต่อไป ดังนั้นในปี พ.ศ.2532 รัฐบาลมีนโยบายปิดป่าสัมปทานทั่วประเทศและให้มีการจัดตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ เพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าและลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

ในอดีตหน่วยป้องกันรักษาป่าในพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่มีอยู่จำนวน 18 หน่วยป้องกันรักษาป่า ในแต่ละหน่วยป้องกันรักษาป่า ดูแลพื้นที่กว้างขวางเป็นอย่างมาก บางแห่งต้องปฏิบัติงานควบคุมถึง 3 อำเภอ ทำให้การปฏิบัติงานโดยทั่วไปไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมหรือเกิดประสิทธิภาพตามที่รัฐบาลมีความคาดหวังไว้ ต่อมากกรมป่าไม้ได้ส่งรายชื่อหน่วยป้องกันรักษาป่าจำนวน 10 หน่วย ตามแผนการป้องกันรักษาป่าประจำปีงบประมาณ 2533 ให้ป่าไม้เขตเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการจัดตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่า หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้ตั้งขึ้นหลังจากมีการประกาศปิดป่าสัมปทานซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นหมู่บ้านที่อยู่ใกล้เขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตงและประชาชนบางส่วนก็อาศัยอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตง แต่ได้รับเอกสารสิทธิทำกินจากกรมป่าไม้ เมื่อประมาณปี พ.ศ.2525 การ

ปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่า แต่เดิมสังกัดการบริหารงานส่วนกลาง ต่อมาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2536 ได้ย้ายมาใช้ในการบริหารงานส่วนภูมิภาค แต่การปฏิบัติงานก็ยังคงเป็นไปในลักษณะเดิม คือ ปฏิบัติงานตามระเบียบกรมป่าไม้วัดด้วยอำนาจและหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า ฉบับที่ 1 พ.ศ.2512 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2512 เกี่ยวกับการตรวจป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ซึ่งมีอยู่จำนวน 4 ฉบับ คือ พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ.2484 พ.ร.บ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 นอกจากนี้ยังมีหน้าที่ในงานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจการงานด้านต่างๆ ของกรมป่าไม้และปฏิบัติงานส่งเสริมให้ประชาชน โดยทั่วไปรวมทั้งส่วนราชการดำเนินการปลูกป่าเพิ่มขึ้น

ความสำคัญของปัญหา

(Statement of the Problem)

หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และงานด้านอื่น ๆ จำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยป้องกันรักษาป่าจะต้อง เป็นผู้ที่ทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่สาคคัญของประชาชนในหมู่บ้านเป็นอย่างดี รวมทั้งทราบถึงความรู้สึกนึกคิดและขนบธรรมเนียมประเพณีสภาพความเป็นอยู่ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน อันจะนำมาซึ่งประโยชน์แก่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในท้องที่หมู่ที่ 13 บ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพื้นที่ของหมู่บ้านส่วนใหญ่จะติดอยู่กับเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตงและบางส่วนของเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตง จึงก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกับตัวเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในหน่วยป้องกันรักษาป่าดังกล่าว ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านปางกว้างส่วนใหญ่มีอาชีพในการตัดไม้และเก็บหาของป่าเป็นอาชีพหลักและกระทำอย่างค่อนข้างเสรีเพราะหน่วยงานในด้านการป้องกันรักษาป่าอยู่ไกลพื้นที่หมู่บ้าน ประกอบกับประชาชนในหมู่บ้านปางกว้าง มีฐานะค่อนข้างยากจนไม่มีอาชีพและรายได้ที่แน่นอนขาดพื้นที่ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงทำให้ประชาชนบ้านปางกว้างบาง

คนยังมีอาชีพในการตัดไม้ทำลายป่าและยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการที่จะต้องใช้ป่าไม้ในการช่วยดำรงชีพ เช่น อาหาร ยารักษาโรคและเชื้อเพลิงใช้ในการหุงหาอาหาร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) จะได้ทราบถึงทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง เพื่อให้หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) จะได้ปรับยุทธวิธีให้เหมาะสมตามทัศนคติของประชาชนปางกว้าง ทำให้การปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ผลดีตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้ โดยไม่เกิดความขัดแย้ง ไม่เกิดผลกระทบหรือขัดต่อความรู้สึกของประชาชนบ้านปางกว้าง และทำให้เกิดความร่วมมือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่าทุกด้าน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives of the Study)

การศึกษาทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนบ้านปางกว้าง ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อทราบถึงทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results)

จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น คาดว่าจะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) จะได้นำผลของการวิจัยไปกำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบาย ผู้วางแผนปฏิบัติงาน ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนสามารถอยู่กินกับป่าได้

ขอบเขตและข้อจำกัดของการวิจัย (Scope and Limitation of the Study)

1. ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้างนี้คือ หัวหน้าครอบครัวของประชาชนบ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. การศึกษาค้างนี้ศึกษาเฉพาะทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง ที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) เท่านั้น
3. การศึกษาค้างนี้มุ่งศึกษาเฉพาะทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง ที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) จำนวน 2 ด้านคือ
  1. ทัศนคติที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)
  2. ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

4. ข้อมูลที่นำมาเพื่อศึกษาในครั้งนี้จะได้จากแบบสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง จากประชาชนบ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2538 เท่านั้น

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

(REVIEW OF RELATED LITERATURES)

การวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความกระจ่างซึ่งปัญหา และดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

- ประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่า
- บทบาทและหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า
- ความหมายและองค์ประกอบของทัศนคติ
- การวัดทัศนคติ

ประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่า

ณรงค์ เฟ็งปรีชา (2512 : 11) กล่าวว่า กรมป่าไม้ให้ถือกำเนิดในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.5) เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2439 สังกัดกระทรวงมหาดไทย ในปี พ.ศ.2440 กรมป่าไม้ได้มีการตราพระราชบัญญัติเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของป่ารวม 2 ฉบับคือ

1. พระราชบัญญัติประกาศการรักษาป่า (พ.ศ.2440)
2. พระราชบัญญัติรักษาต้นไม้สัก (พ.ศ.2440)

ณรงค์ เฟ็งปรีชา (2512 : 12) กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ในปี พ.ศ.2441 รัฐบาลได้เริ่มตั้งด่านป่าไม้ที่จังหวัดชัยนาท เพื่อป้องกันการลักลอบตัดไม้ในลำน้ำและเพื่อ เก็บภาษี ปรากฏว่าในสมัยนั้นเริ่มมีการลักลอบตัดไม้กันบ้างแล้วโดยทำซ่อนเหล็กปลอมแปลง แสดงกรรมสิทธิ์แล้วใช้ตราไม้ประทับลงบนไม้ของผู้อื่น จนเกิดคดีขึ้นศาลอยู่มากมาย ดังนั้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติกับการลักลอบตัดไม้ (พ.ศ.2441) ต่อมาในปี พ.ศ.2442 ได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันการลักลอบชักลากไม้ออกจากป่าที่ยังมิได้เสียค่าต่อและภาษี

พ.ศ.2442 และพระราชบัญญัติรักษาป่า พ.ศ.2456 ต่อมาได้ยกเลิกบรรดากฎหมายอันเกี่ยวกับป่าไม้ที่ได้ประกาศออกใช้บังคับมาแล้ว และได้ประกาศพระราชบัญญัติป่าไม้พุทธศักราช 2484 เป็นประมวลกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ที่ทันสมัยในขณะนั้น ต่อมาได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2503 ซึ่งมีสาระสำคัญเกี่ยวกับไม้สัก ไม้ยาง ทั่วไปในพระราชอาณาจักร ไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใดเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ยกเลิกการอนุญาตไม้โดยยกเว้นค่าภาคหลวงเสียทั้งสิ้นรวมทั้งการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่ และเพิ่มบทกำหนดโทษให้สูงขึ้นรวมทั้งการริบบรรดาเครื่องมือเครื่องใช้ ลัดหัวพาหนะ ยานพาหนะ หรือเครื่องชักลากใด ๆ อันเป็นอุปกรณ์การกระทำผิด ต่อมาภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 งานด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ได้ตื่นตัวและขยายวงกว้างขึ้นประกอบกับจำนวนพลเมือง ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความต้องการที่อยู่อาศัยและที่ทำกินเพิ่มขึ้น การได้มาซึ่งที่ทำกินปรากฏว่า ได้มีราษฎรเข้าไปบุกรุกแผ้วถางป่าในที่ดินป่าไม้ เป็นเหตุให้ป่าไม้ของชาติถูกทำลายเสียหายอย่างหนัก ฉะนั้นเพื่อให้มีการควบคุมสภาพป่ามิให้ถูกบุกรุกทำลายต่อไป กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึง ได้จัดตั้งหน่วยงานขึ้น เรียกว่า "ป่าไม้แขวง" โดยเริ่มปี พ.ศ.2496 ซึ่งตามโครงการป่าไม้แขวงทั้งประเทศ รวมทั้งสิ้น 898 แขวง ป่าไม้แขวงหนึ่ง ๆ ควบคุมพื้นที่ป่าไม้ตั้งแต่ 200-500 ตารางกิโลเมตร โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำแขวงละ 7 นาย ในระหว่างปี พ.ศ.2496 จนถึงปี 2497 ได้จัดตั้งป่าไม้แขวงขึ้น จำนวน 208 แขวง และมีได้ขยายหน่วยงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากขณะนั้นขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน กำลังพนักงานเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ ทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้ผล ต่อมากรมป่าไม้ได้พิจารณาเห็นว่าระบบงานป่าไม้แขวงให้ผลดีในการควบคุมสภาพป่า เพราะ เป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดป่า จำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อให้การปฏิบัติงานได้ผล โดยพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยจัดตั้ง "หน่วยป้องกันรักษาป่า" ขึ้นแทนป่าไม้แขวง โดยเริ่มจากปีงบประมาณ 2504 สำหรับการจัดตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าขึ้นอยู่ในสังกัดป่าไม้เขตต่าง ๆ ทั่วประเทศ 21 เขตนั้น ณรงค์ เฝิงปรีชา (2512 : 14) อธิบายเพิ่มเติมว่า มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายให้หน่วยป้องกันรักษาป่าที่จัดตั้งขึ้นนั้น รับผิดชอบพื้นที่ป่าโครงการในท้องที่ประมาณ 200 ตารางกิโลเมตรต่อหน่วยและให้มีเจ้าหน้าที่จัดวางโครงการ สำรวจ ตีตรา คัดเลือกไม้ ตีตราชักลากไม้ รั้งวัดสงวนป่า ปลูกสร้างสวนป่า การป้องกันปราบปรามการทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และงานวิชาการ โดยในขั้นแรกนั้นมีอัตรากำลังอย่างมากไม่เกิน 6 คน ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วย ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วย

พนักงานป่าไม้ เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงานพิมพ์ดีดและคนขับรถยนต์ มีพาหนะรถยนต์ 1 คัน และม้า 5 ตัว ไว้ใช้ในการปฏิบัติงาน สำหรับที่ตั้งของสำนักงานหน่วยป้องกันรักษาป่าต้องตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าโครงการหรือใกล้เคียง เพื่อให้อยู่ใกล้ชิดพื้นที่ป่ารับผิดชอบ สำหรับการปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่า นั้น งานหลักที่แท้จริงเป็นงานป้องกันปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้ ส่วนงานปลูกสร้างสวนป่า งานรังวัดสงวนป่า ในระยะต่อมาได้มีเจ้าหน้าที่ออกไปดำเนินการโดยเฉพาะ ทั้งนี้รวมถึงงานสำรวจคัดเลือกและตีตรา ดังนั้นเป้าหมายหลักของการปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่า จึงเน้นหนักไปในด้านการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้ในพื้นที่รับผิดชอบเป็นหลักและสามารถปฏิบัติงานได้ในขอบเขตจำกัด เนื่องจากมีกำลังเจ้าหน้าที่น้อย ขาดวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ

กรมป่าไม้ (2534 : 4) กล่าวว่าปัจจุบันการลักลอบตัดฟันไม้กำลังเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งของกรมป่าไม้ เพราะรัฐบาลได้ตระหนักถึงความเสียหายที่ป่าไม้ได้รับอยู่ในปัจจุบันอันจะเกิดผลร้ายเชื่อมโยงต่อไปถึงประเทศชาติและประชาชนในที่สุด กรมป่าไม้ ได้มีคำสั่งตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่า สังกัดสำนักงานป่าไม้เขต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปราบปรามผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติและพระราชบัญญัติอื่นๆ ที่เกี่ยวกับป่าไม้และมีนโยบายที่จะขยายหน่วยป้องกันรักษาป่าให้มีจำนวนถึง 650 หน่วย ให้ครอบคลุมเนื้อที่ป่าทั่วประเทศประมาณ 250,000 ตารางกิโลเมตร หรือให้มีเนื้อที่ป่าอยู่ในเขตความรับผิดชอบของหน่วยประมาณ 200-500 ตารางกิโลเมตร ซึ่งได้ดำเนินการจัดตั้งมาแต่ปี พ.ศ.2504 จนถึงปี พ.ศ.2534 หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ได้ตั้งขึ้นแล้วรวมทั้งสิ้น 527 หน่วย

ดังนั้น หน่วยป้องกันรักษาป่าจึงเป็นหน่วยงานที่ทางกรมป่าไม้ตั้งขึ้นเพื่อป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้

ประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

(กรมป่าไม้, 2534 : 6) ได้อธิบายว่าตามแผนการป้องกันรักษาป่า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2533 นั้น กรมป่าไม้ได้ส่งรายชื่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ให้จัดตั้งขึ้นใหม่ในสังกัดสำนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่ จำนวน 10 หน่วย และแจ้งแนวทางในการปฏิบัติในการจัดสร้างหน่วยฯ และวิธีดำเนินงานต่าง ๆ มาให้สำนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่ เพื่อดำเนินการตามแผนการดังกล่าว โดยหนึ่งในจำนวน 10 หน่วย มีหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งตั้งอยู่ที่เส้นละติจูดที่ 10 12 ลองติจูดที่ 98 15 โดยคำสั่ง ปมช.ชม. ที่ 2279/2532 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2532 เรื่องให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการในชั้นแรกให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้งมาจัดสร้างสำนักงานชั่วคราวเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานตามระเบียบกรมป่าไม้ ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า ฉบับที่ 1 พ.ศ.2512 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2512 โดยให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง จำนวน 3 นาย มาทำการคัดเลือกราษฎร เพื่อมาทำหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่าจำนวน 8 นาย และทางสำนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่ได้ทยอยจัดส่งเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่ามาให้และได้จัดสร้างสำนักงานถาวรตามที่กรมป่าไม้ได้วางแผนไว้แล้วจะครบสมบูรณ์เหมือนหน่วยงานป้องกันรักษาป่าที่เคยตั้งมาแล้ว โดยพื้นที่ควบคุมของหน่วยฯ จะอยู่ในท้องที่อำเภอแม่แตง ซึ่งแบ่งพื้นที่กับหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.13 (สบเปิง) ในอดีตรับผิดชอบท้องที่อำเภอแม่แตงทั้งหมด โดยรับผิดชอบพื้นที่ฝั่งซ้ายของลุ่มน้ำแดง ตลอดจนแม่น้ำแดง ไหลลงสู่แม่น้ำปิง พื้นที่รับผิดชอบจำนวน 372 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างกิโลเมตรที่ 47-48 บ้างปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และต่อมาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2536 หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ซึ่งเคยเป็นหน่วยงานจากส่วนกลาง ได้ย้ายสังกัดมาขึ้นอยู่กับผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค แต่การปฏิบัติงานก็ยังคงเป็นไปในลักษณะเหมือนเดิมที่เคยปฏิบัติจนถึงปัจจุบัน

จากประวัติความเป็นมาของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จะเห็นได้ว่าในอดีตสังกัดป่าไม้เขตเชียงใหม่ แต่ปัจจุบันได้โอนย้ายสังกัดขึ้นกับผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้บังคับบัญชา

บทบาทและหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า

กรมป่าไม้ (2512 : ไม่ระบุหน้า) ได้อธิบายถึงหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่าว่าตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่า ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2512 และการมอบหมายอำนาจและหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าให้ปฏิบัติดังนี้

ก. ตรวจสอบและควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้

- (1) ตรวจสอบและควบคุมการทำไม้และการเก็บหาของป่า
- (2) ตรวจสอบและควบคุมการนำไม้และของป่าเคลื่อนที่
- (3) ตรวจสอบและควบคุมการแปรรูปไม้
- (4) ตรวจสอบและควบคุมการแผ้วถางป่า
- (5) ตรวจสอบและควบคุมพื้นที่ของประทานบัตรเหมืองแร่ ระเบิดย่อยหิน ชุดดินลูกรัง ดินขาว ททราย ฯลฯ
- (6) ปรามปรามผู้ฝ่าฝืนและกระทำผิดตามบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และตรวจให้ทั่วยบริเวณพื้นที่ในความรับผิดชอบของตนอย่างน้อยเดือนละครั้ง

ข. ตรวจสอบและควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

- (1) ตรวจสอบและควบคุมการล่าสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครอง
- (2) ตรวจสอบและควบคุมเกี่ยวกับการมีไว้ในครอบครอง เพื่อการค้าในสภาพของสัตว์เป็นหรือเนื้อของสัตว์ป่าสงวนหวงห้าม
- (3) ตรวจสอบและควบคุมบริเวณที่จัดไว้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า
- (4) ปรามปรามผู้ฝ่าฝืนและกระทำผิดตามบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

ค. ตรวจสอบและควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ หน่วยป้องกัน

รักษาป่าหน่วยใดมีพื้นที่อุทยานแห่งชาติอยู่ในเขตควบคุม ให้ตรวจตราป้องกันสภาพป่าธรรมชาติ รวมทั้งพิทักษ์อันส่วยงามตามธรรมชาติด้วย

ง. ตรวจสอบและควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

- (1) ตรวจสอบและควบคุมการทำไม้และเก็บหาของป่า
- (2) ตรวจสอบและควบคุมการเข้าถือสิทธิ์ครอบครองที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ รวมทั้งนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงด้วย
- (3) ปรามปรามผู้ฝ่าฝืนและกระทำผิดตามบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

จ. หน้าที่ทางวิชาการ

- (1) สำรวจเบื้องต้นเพื่อวางโครงการทำไม้
- (2) ทำแผนที่สต็อกและแผนที่อื่น ๆ เกี่ยวกับการป่าไม้
- (3) หมายเขตตอนหรือแปลงตัดฟันประจำปี ซ่อมเขตตอนหรือแปลงตัดฟันประจำปี
- (4) บำรุงป่าธรรมชาติให้มีการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ รวมถึงการบำรุงรักษาต้นไม้ ลูกไม้ ที่เกิดจากการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติด้วย
- (5) ปลูกซ่อมป่าที่ถูกแผ้วถางหรือป่าที่ทรุดโทรมหนัก โดยที่ป่าไม้สามารถฟื้นฟูตามธรรมชาติได้
- (6) จัดทำและบำรุงรักษาแปลงเพาะเมล็ดพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ
- (7) สำรวจ รั้ววัด หรือซ่อมแซมเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- (8) สำรวจคัดเลือกตัดตราไม้กระยาเลยให้ตัดฟัน
- (9) งานด้านวิชาการอื่น ๆ ที่ป่าไม้เขตจะสั่งการเป็นเฉพาะเรื่องเฉพาะราย และในกรณีใดที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและเป็นผลดีในการจัดการป่าไม้ให้เสนอความเห็นต่อป่าไม้เขตทราบ

ฉ. หน้าที่อื่น ๆ ของหน่วยป้องกันรักษาป่า

- (1) ทำการเผยแพร่ให้ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชนและนักเรียนได้ทราบถึงคุณค่าของป่าไม้และโทษของการทำลายป่าทั้งในด้านธรรมชาติและตามกฎหมายป่าไม้
- (2) ส่งเสริมและแนะนำให้สถานที่ราชการ วัดวาอาราม โรงเรียน และประชาชนทั่วไปปลูกและบำรุงรักษาต้นไม้

(3) ให้ความรู้ แนะนำ และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวหรือผู้มาติดต่อเพื่อทราบเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ การทำไม้ รวมทั้งระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับป่าไม้

อำนาจหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า ตามแผนปฏิบัติการป้องกันรักษาป่า ประจำปีงบประมาณ 2537

กรมป่าไม้ (2537 : 4) อธิบายถึงอำนาจหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่าว่า หน่วยป้องกันรักษาป่ามีหน้าที่ดำเนินการตรวจป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ จำนวน 5 ฉบับ ประกอบด้วย

- พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484
- พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2535

สำหรับระเบียบที่เกี่ยวข้องตลอดจนประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการป้องกันและปราบปรามการทำลายทรัพยากรป่าไม้ จึงมีภารกิจต้องดำเนินการ ดังนี้

1. ป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายป่าไม้ สัตว์ป่า การลักลอบขุดหิน ดินลูกรัง การระเบิดย่อยหิน และการบุกรุกยึดถือครอบครองพื้นที่ป่าเป้าหมายเร่งรัดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดย

1.1 ควบคุมอำนาจการชุกปฏิบัติงานในสังกัดหน่วยป้องกันรักษาป่า ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ป่าเป้าหมายเร่งรัด

1.2 การป้องกันปราบปรามและสกัดกั้นการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าในรูปแบบต่าง ๆ

1.3 การตรวจตราป้องกันและสกัดกั้นการบุกรุกแผ้วถางป่า เพื่อยึดถือครอบครองเป็นที่อยู่อาศัยและทำกิน จัดทำสวนเกษตร หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ (รีสอร์ต)

1.4 การตรวจตราป้องกันและปราบปรามมิให้มีการบุกรุกแผ้วถางป่าแล้ว
เรียกร้องให้ทางราชการปฏิรูปที่ดิน

1.5 การทำลายเส้นทางที่ผู้กระทำผิดใช้ในการลักลอบทำลายทรัพยากร
ป่าไม้

1.6 การสืบหาข่าวและสนับสนุนด้านการข่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.7 การประสานงานในระดับพื้นที่ (รวมทั้งการประสานงานกับหน่วย
พิทักษ์ป่าของอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าในบริเวณใกล้เคียง)

1.8 การส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการฝึกอบรม ด้าน
การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

1.9 การรณรงค์เพื่อป้องกันรักษาป่า โดยส่งเสริมเผยแพร่ทุกรูปแบบ
ให้เยาวชน และประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบได้รับความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่ง
เสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านป่าไม้ในรูปแบบต่าง ๆ ส่งเสริมให้เยาวชนทั่วไปและประชาชน
ทั่วไปประลึกถึงผลเสียที่เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่าและส่งเสริมให้เยาวชนร่วมปลูกต้นไม้ใน
บริเวณที่สาธารณะและพื้นที่ทั่วไป

2. ให้รับผิดชอบตรวจสอบ ควบคุม การป้องกันรักษาป่า ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ
ของหน่วยป้องกันรักษาป่า โดยเข้มงวดกวดขัน

3. ให้หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าเข้าร่วมประชุมคณะอนุกรรมการป้องกัน
และปราบปรามลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัดและอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ซึ่ง
หน่วยป้องกันรักษาตั้งอยู่ทุกครั้ง หรือตามที่ป่าไม้จังหวัดสั่งการ

4. เข้มงวดกวดขัน ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างในสังกัดมิให้แสวงหา
ผลประโยชน์ เกี่ยวกับการทำไม้ ค่าไม้ รวมทั้งการสนับสนุนพ่อค้า นายทุน ผู้มีอิทธิพลทาง
การเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดกฎหมายโดยเด็ดขาด ในกรณีที่มีพฤติการณ์ดังกล่าว
ให้รายงานกรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเร็ว

แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่า

หน่วยป้องกันรักษาป่า มีแนวทางการปฏิบัติงานหลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งกรม-ป่าไม้ (2537 : 10) ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่า ดังต่อไปนี้

1. ให้ทำความสะอาดอาคาร สถานที่ทำการ บ้านพักทุกหลัง และบริเวณโดยรอบหน่วยป้องกันรักษาป่า ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ให้มีการปลูกไม้ยืนต้นหรือไม้ประดับให้เป็นระเบียบ พร้อมทั้งดูแลรักษาให้สมบูรณ์เป็นสถานที่ช่องทางราชการ ทั้งนี้ ให้ใช้อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ประจำหน่วย และราษฎรผู้พิทักษ์ป่า ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยให้หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าออกคำสั่งมอบหมายหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติให้ชัดเจนด้วย
2. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ป่า ไม้อยู่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าทั้งวันปฏิบัติราชการ และวันหยุดราชการ ในกรณีที่หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าลา กิจ ลาป่วย หรือไปราชการที่สำนักงานป่าไม้เขต หรือมีเหตุจำเป็นต้องเดินทางออกนอกพื้นที่รับผิดชอบ ให้แต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน แล้วให้รายงานป่าไม้เขตเพื่อพิจารณาอนุมัติทุกครั้ง
3. ให้มีการลงลายมือชื่อของข้าราชการ ลูกจ้างประจำและราษฎรผู้พิทักษ์ป่า ซึ่งปฏิบัติงานประจำหน่วยป้องกันรักษาป่า ในสมุดลงเวลาทำการทุกวัน ในกรณีที่ไปราชการหรือลา จะต้องบันทึกไว้ในสมุดดังกล่าวด้วย
4. การออกไปปฏิบัติงาน ในพื้นที่ของข้าราชการ พนักงาน และราษฎรผู้พิทักษ์ป่าประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าทุกครั้ง ให้มีบันทึกสั่งการของหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่า
5. การแต่งกายในขณะที่ปฏิบัติงานประจำหน่วยป้องกันรักษาป่า ให้เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าทุกคน แต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อย โดยในการนี้ให้เขตกำหนดเครื่องแต่งกายแบบครั้งก่อนเพื่อการนี้ ได้ตามความเหมาะสมแล้วรายงานในกรมป่าไม้ทราบ

6. ให้จัดเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเชิงรุกชาติขึ้นสู้อยอดเสาในเวลา 08.00 น. และเชิงรุกชาติลงในเวลา 18.00 น.
7. ให้จัดการกับไม้ของกลางภายในบริเวณหน่วยป้องกันรักษาป่า ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยโดยแยกเป็นแต่ละคดี พร้อมทำป้ายแสดงรายละเอียดให้ชัดเจน เช่น คดีที่ตรวจยึด เมื่อวันที่ เดือน ปีใด จำนวนและปริมาณไม้และให้เร่งรัดการจำหน่ายไม้ของกลางตามแนวทางที่กำหนดไว้ด้วย
8. ให้จัดทำแผนภูมิแสดงผลการปฏิบัติงานของหน่วยในแต่ละเดือนและผลสรุปรายปีติดไว้ในที่เปิดเผยของที่ทำการหน่วยฯ ให้ชัดเจน
9. ให้จัดทำแผนที่ขนาดมาตรฐาน 1 : 50,000 ที่แสดงอาณาเขตรับผิดชอบของหน่วย โดยให้แสดงจุดสำคัญ ๆ ไว้ด้วย อาทิเช่น บริเวณที่มีการบุกรุกแผ้วถางป่า บริเวณที่มีการลักลอบแปรรูปไม้เพื่อการค้า ซึ่งตรวจพบและจับกุมอยู่เป็นประจำ เส้นทางที่ใช้ในการซักลากลำเลียง ไม้ออกจากป่าและจุดที่ตั้งหมู่บ้านเป้าหมาย เป็นต้น
10. จัดทำแผนภูมิแสดงรายชื่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฯ ทุกนาย พร้อมระบุตำแหน่งให้ชัดเจน เป็นปัจจุบัน แล้วแสดงไว้ในที่เปิดเผย
11. จัดให้เจ้าหน้าที่และราษฎรผู้พิทักษ์ป่าไม่มีการออกกำลังกาย เพื่อความสมบูรณ์และพร้อมในการออกปฏิบัติงานในป่าอยู่เป็นประจำ โดยให้เขตกำหนดแผนการและตารางเวลาให้หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าแต่ละหน่วยรับไปปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพท้องถิ่น
12. ห้ามเล่นการพนันภายในบริเวณที่ทำการหน่วยฯ โดยเด็ดขาด

จะเห็นได้ว่ากรมป่าไม้ได้ให้แนวทางในการปฏิบัติงานของหน่วยป้องกันรักษาป่า 12 ประการด้วยกัน เพื่อให้หน่วยป้องกันรักษาป่าทั้ง 650 หน่วยทั่วประเทศ ได้ถือเป็นแนวทางเดียวกันในการปฏิบัติงาน

กิจกรรมของหน่วยป้องกันรักษาป่า

กิจกรรมของหน่วยป้องกันรักษาป่า หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติระดับพื้นที่ซึ่งมีภารกิจในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานป่าไม้จังหวัด กรมป่าไม้ (2537 : 15) ได้อธิบายว่าสถานการณ์ปัจจุบันการป้องกันรักษาป่าจะเน้นหนักมาตรการทางบวก อันได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรม การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนให้มีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และร่วมมือในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น การเข้าร่วมประชุมกับสภาอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน การปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง โรงเรียน หรือกลุ่มมวลชนต่าง ๆ เพื่อจะได้เผยแพร่ความรู้ข่าวสารด้านป่าไม้และสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนในท้องถิ่น กรมส่งเสริมให้กลุ่มราษฎรมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า การปลูกป่าในที่สาธารณประโยชน์ต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้จากภารกิจดังกล่าวข้างต้น หน่วยป้องกันรักษาป่ายังต้องบริหารหน่วยงานและปฏิบัติงานกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่

1. จัดทำแปลงและซำกล้าไม้เพื่อผลิตกล้าไม้แจกจ่ายแก่ราษฎรทั่วไป
2. ให้ทำการบำรุงป่าธรรมชาติให้มีการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ รวมถึงการบำรุงรักษาต้น ไม้ ลูกไม้ที่เกิดจากการสืบพันธุ์ตามธรรมชาติ
3. สำรวจและตรวจตราแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือซ่อมแซมแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและปฏิบัติอย่างชัดเจน
4. จัดแบ่งหน้าที่การงานในหน่วยป้องกันรักษาป่าให้เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยรับผิดชอบและปฏิบัติอย่างชัดเจน

5. จัดให้มีสมุดลงเวลาประจำวันของข้าราชการ และพนักงานประจำหน่วยป้องกันรักษาป่า เป็นหลักฐานและให้มีการลงนามตรวจสอบกำกับไว้ทุกวัน
6. จัดให้มีสมุดทะเบียนการสั่งงานและการออกปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าเป็นประจำทุกวัน
7. จัดให้มีทะเบียนของกลาง ทะเบียนของป่าของกลางและจัดให้มีการลงรายการไม้ของกลาง ของป่าของกลางซึ่งได้ยึด อายัด รับจากเจ้าหน้าที่ส่วนอื่น ๆ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
8. จัดให้มีทะเบียนอุปกรณ์ในการกระทำผิดของกลาง ซึ่งได้ยึด หรือรับมอบจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองและจัดลงรายการให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ
9. จัดให้มีแผนที่แสดงอาณาเขตพื้นที่รับผิดชอบหน่วยป้องกันรักษาป่าตามประกาศกรมป่าไม้ โดยให้ใช้มาตราส่วน 1 : 50,000 และให้แสดงรายละเอียดต่าง ๆ เช่น หมู่บ้าน หน่วยราชการที่สำคัญ ถนน ลำห้วย เส้นทางชักลากไม้ สภาพป่า ฯลฯ แล้วติดตั้งไว้ในสำนักงานให้เห็นได้ชัดเจน
10. จัดทำแผ่นป้ายอัตรากำลังแสดงจำนวนข้าราชการและพนักงานประจำหน่วยป้องกันรักษาป่า โดยจัดแบ่งงานให้ชัดเจน
11. จัดทำตารางหรือแผนภูมิแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผลงานให้เป็นปัจจุบัน
12. จัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่เวร-ยามป้องกันอัคคีภัยเป็นประจำและจัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่เวรรับข่าวจากวิทยุสื่อสารเป็นประจำทุกวัน
13. จัดการซ่อมแซมที่ทำกร บำบัดอาคารให้มั่นคงแข็งแรง รวมทั้งรักษาความสะอาด และตกแต่งบริเวณหน่วยป้องกันรักษาป่าให้เป็นระเบียบสวยงามอยู่เสมอ

14. ปฏิบัติงานอื่นที่ป่าไม้ เขตหรือป่าไม้จังหวัดแล้วแต่กรณีสั่งการ

ความหมายและองค์ประกอบของทัศนคติ

ทัศนคติ (attitude) มาจากคำว่า "aptēs" ในภาษาละตินซึ่งตรงกับคำว่า ความเหมาะสม (fitness) หรือการปรຽงแต่ง (adaptēness) (คั้กดี สุนทรเสณี, 2528 : 1) ส่วนพจนานุกรมทางสังคมวิทยา (2524 : 23) อธิบายว่า ทัศนคติ หมายถึง ท่าทีความรู้สึก ความคิดเห็น ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือที่ได้เรียนรู้มาและกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสนับสนุนหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางอย่างหรือต่อบุคคลหลายคน ท่าทีหรือทัศนคตินี้เห็นได้จากพฤติกรรม ซึ่งอาจเป็นแบบเข้าสู่ (approach) หรือออกตัว (without) ก็ได้ ด้วยเหตุนี้วัตถุประสงค์ของบุคคลซึ่งเป็นเป้าหมายในการแสดงปฏิกิริยา มีผู้ให้ความหมายว่า ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุนหรือทางต่อต้านก็ได้ (Rokeach ในประภาณีญ สุวรรณ, 2526 : 3) ให้ครบทางของทัศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อ (beliefs) ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อเรื่องนั้นจะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง ในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ประภาณีญ สุวรรณ (2526 : 1) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำสถานการณ์และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งบอกถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัศนคติเป็นนามธรรมและเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการแสดงออกด้านการปฏิบัติ แต่ทัศนคติไม่ใช่แรงจูงใจ (motive) และแรงขับ (drive) หากแต่เป็นสภาพแห่งความพร้อมที่จะโต้ตอบ (state of readiness) และแสดงให้ทราบถึงแนวทางของการสนองตอบของบุคคลต่อสิ่งเร้า

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 167) กล่าวว่าทัศนคติเป็นสิ่งวัดที่เกี่ยวข้อกับชีวิตประจำวันของคนมากเพราะในสังคมหนึ่ง ๆ จะต้องมีการอยู่ร่วมกัน มีการพบปะสังสรรค์กัน ช่วยกันทำนุบำรุง และส่งเสริมให้สังคมที่ตนอยู่มีความเจริญก้าวหน้า ทุกคนจึงต้องมีทัศนคติทั้งต่อตนเองและต่อสังคมในทางที่ดี โดยพื้นฐานแล้วทัศนคติของบุคคลโดยทั่วไปมิได้ติดมาแต่กำเนิด แต่เกิดมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ซึ่งมีกระบวนการสลับซับซ้อน (สถิต วงศ์วรรณ, 2525 : 187) หากจะปลูกทัศนคติให้กับผู้ใดจำเป็นจะต้องรู้ถึงธรรมชาติของความรู้สึกนึกคิดที่อยู่ในตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องซึ่งอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลนั้นด้วย (มนตรี อุตมะ, 2531 : 8)

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 169) กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ทัศนคติคือระบบที่มีลักษณะเป็นตัวถาวร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความรู้สึก และปฏิบัติสรุปความ

จากความหมายของทัศนคติสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึงความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ ความเชื่อ เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ใน 2 ลักษณะ คือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบเรียกว่า ทัศนคติที่ดี หรือทางบวกและแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบเรียกว่า ทัศนคติไม่ดี หรือทางลบ

องค์ประกอบของทัศนคติ

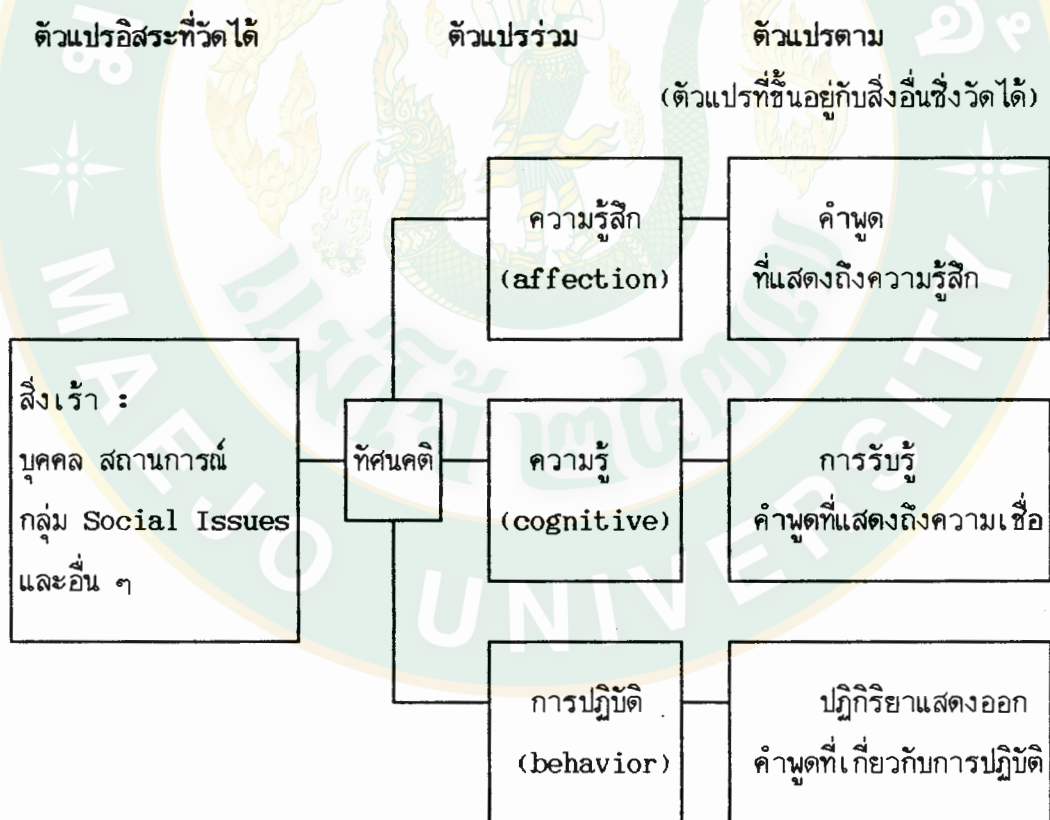
ทัศนคติมีองค์ประกอบหลายประการ ซึ่ง ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 3) ได้แบ่งองค์ประกอบของทัศนคติออกเป็น 3 องค์ประกอบคือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด ความคิดนี้อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (affection component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ความรู้สึกซึ่งจะเป็นตัวเรา "ความคิด" อีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. องค์ประกอบทางการปฏิบัติ (behavior component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติหรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ดังนั้นเพื่อให้มองเห็นองค์ประกอบของทัศนคติที่มีความสัมพันธ์กันอย่างชัดเจน ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 5) ได้แสดงแผนภูมิองค์ประกอบของทัศนคติ ดังนี้

แผนภูมิ 1 องค์ประกอบของทัศนคติ

Fishbein and Azen ใน ชัยฤทธิ์ ศีลาเดช (2530 : 13) กล่าวว่าจากองค์ประกอบของทัศนคติสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติของบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก คิดเห็น อารมณ์ และสิ่งแวดล้อม ยังมีเหตุผลอีกประการหนึ่งที่สนับสนุน และคัดค้านลักษณะของทัศนคติ กล่าวคือ การกระทำของบุคคลไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมทางศาสนา ความเป็นอยู่ การทำมาหากิน กิจกรรมทางการเมือง หรือ การซื้อขายสินค้า สิ่งเหล่านี้จะถูกชี้นำด้วยทัศนคติ ทัศนคติถือว่าเป็นระบบที่ซับซ้อนประกอบด้วย ความเชื่อของบุคคลเกี่ยวกับวัตถุ ความรู้สึกที่มีต่อวัตถุ และแนวโน้มในการปฏิบัติต่อวัตถุ จากสิ่งเหล่านี้จะเห็นได้ว่าทัศนคติ ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดทุกอย่างของบุคคลที่มีต่อวัตถุ จึงกล่าวได้ว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่แสดงออกมาให้เห็น หรือปรากฏออกมาในรูปของการกระทำแม้ว่าจะไม่ประสบกับผลสำเร็จในการปฏิบัติซ้ำ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคคลตามสมมุติฐานขั้นต้นที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลพิจารณาได้จากทัศนคติก็ตาม แต่เรื่องดังกล่าวก็ยังคงต้องมีการค้นหาความจริงกันต่อไป

Fishbein & Azen ใน ชัยฤทธิ์ ศีลาเดช (2530 : 13) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงความคิดเห็นของบุคคลอื่น ๆ เกี่ยวกับพื้นฐานของทัศนคติพอสรุปสาระสำคัญได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้
2. ทัศนคติเป็นการแสดงที่มีแนวโน้ม (predispose action)
3. การแสดงในข้อ 2 เป็นไปในทางชอบ หรือ ไม่ชอบต่อวัตถุอย่างมีความคงทน (consistently)

จากที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกี่ยวกับการแสดงที่มีแนวโน้ม ถือว่าทัศนคติเป็นตัวแปรแฝง หรือตัวแปรเน้นที่สมมุติเป็นตัวนำทาง หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ทัศนคติถือว่าเป็นตัวเดียวกับการตอบสนองที่ได้จากการกระทำที่มีความคงทน ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมจะไม่อำนวยความสะดวกให้ทำนายพฤติกรรมเฉพาะอย่างในส่วนใด ๆ ของบุคคลได้ทัศนคติเป็นตัวสลับซับซ้อนของความรู้สึก ความปรารถนา ความกลัว ความไม่แน่ใจ ความลำเอียง หรือความโน้มเอียงอื่น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นหลักตายตัว หรือ

ความพร้อมนี้จะกระทำต่อบุคคลอื่นเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกัน (Fishbein and Azen, 1975 ใน ชัยฤทธิ์ ศีลาเดช, 2530 : 147) ส่วน Allport (1967) ในมนตรี อุตมะ (2531 : 11) กล่าวว่า ทักษะเกิดขึ้นจากสาเหตุหลายประการ คือ

1. เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ดังกล่าวได้จากทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือ การได้รับอบรมสั่งสอน ทางอ้อม คือ การได้รับจากประสบการณ์ของตนเอง ไม่มีผู้ใดสั่งสอน

2. เกิดจากความสามารถในการแยกแยะว่าสิ่งใดดี สิ่งใดไม่ดี ตลอดจนวิธีปฏิบัติต่อสิ่งที่แตกต่างกันออกไป

3. เกิดจากประสบการณ์ในอดีตที่เคยประสบมา

4. เกิดจากการยอมรับเอาทัศนคติของผู้อื่นมาเป็นของตน

กมลรัตน์ หล้าสว่างษ์ ใน มนตรี อุตมะ (2531 : 12) อ้างถึงคำกล่าวของ สงวน สุทธิเลิศอรุณ ว่า การปลูกฝังทัศนคติ หรือ แหล่งที่ทำให้เกิดทัศนคติมีดังนี้คือ

1. การได้รับประสบการณ์เฉพาะด้าน (specific experience) คือบุคคล จะเกิดทัศนคติต่อสิ่งใดได้ เมื่อได้รับประสบการณ์สิ่งนั้นด้วยตนเอง

2. การติดต่อสื่อสารความหมายกับผู้อื่น (communication from others) ถ้าบุคคลมีการติดต่อสื่อสารความหมายกับผู้อื่นแล้ว ได้รับการตอบสนองในทางที่ดี เป็นที่พึงพอใจ ย่อมเกิดทัศนคติทางบวก

3. การเลียนแบบจากตัวแบบ (models) บุคคลจะเกิดทัศนคติได้จากตัวแบบที่ปรากฏให้เห็นและถ้าเกิดทัศนคติทางบวกก็จะเลียนแบบจากตัวแบบนี้

4. องค์ประกอบของสถาบัน (institution factors) บุคคลเกิดทัศนคติ
เนื่องมาจากอิทธิพลของสถาบันต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงเรียนและสถานที่ประกอบพิธี
ทางศาสนา

ปราสาท อิศรปริดา (2523 : 178) ได้กล่าวถึงฐานกำเนิดของทัศนคติว่า
ทุกคนในสังคมย่อมเป็นสมาชิกของกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งเรียกว่า กลุ่มปฐมภูมิ (primary group)
กลุ่มนี้จะมีทัศนคติต่าง ๆ ร่วมกันอยู่ หรือมีแนวโน้มที่จะทำตนให้เหมือนกับผู้ที่ตนเกี่ยวข้อง
และใกล้ชิดหรือพยายามเลียนแบบในสิ่งที่เขาประสบพบเห็นพฤติกรรมต่าง ๆ และในที่สุดก็
จะเลียนแบบทัศนคติของผู้อื่น การอยู่ร่วมกันได้ปะทะสังสรรค์และสัมพันธ์กันของสมาชิกใน
กลุ่มปฐมภูมิ ย่อมมีแรงกดดันมากในการที่จะกำหนดทิศทางทัศนคติของบุคคล

Krathwohl, Bloom and Masia ใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 :
20-27) ได้สรุปรายละเอียดของการเกิดภาวะทางจิตไว้ว่า ก่อนที่จะเกิดทัศนคติได้ในตัว
บุคคลนั้น บุคคลจะต้องผ่านสภาวะอื่นมาก่อน คือ ความสนใจ ความพอใจ เมื่อเกิดทัศนคติ
และคำนึงแล้วก็จะ เป็นแนวทางในการปรับตัว (adjustment) มาเป็นพฤติกรรมของบุคคล
นั้น

การเกิดพฤติกรรมด้านทัศนคตินั้น ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 20-27)
ได้ลำดับขั้นตอนการเกิดและการพัฒนาการตามลำดับ ดังนี้คือ

1. การรับ หรือ การให้ความพอใจ (receiving or attending) เป็น
การที่บุคคลได้ถูกกระตุ้นให้รับทราบเหตุการณ์หรือสิ่งเร้า แล้วบุคคลจะรับหรือให้ความสนใจ
ต่อสิ่งเร้า นั้น ซึ่งเป็นสภาพจิตขั้นแรก ขั้นนี้บุคคลจะมีความตระหนักในสภาวะจิตใจจะเกิด
ความพึงพอใจ และเต็มใจที่จะรับสิ่งที่มากระตุ้น โดยบุคคลนั้นจะเลือกรับ หรือเลือกให้
ความสนใจ (controlled or selected attention) เฉพาะสิ่งที่เขาพอใจ และใน
ขณะเดียวกันก็จะไม่ให้ความสนใจกับสิ่งเร้าที่เขาไม่ชอบ ไม่พอใจ ในขั้นของการยอมรับนี้มี
ส่วนประกอบย่อยสามส่วน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบที่จะเกิดต่อเนื่องกัน ส่วนประกอบย่อยมี
ดังต่อไปนี้คือ

1. ความตระหนัก (awareness)
2. ความยินดีหรือเต็มใจที่จะรับ (willingness to receive)
3. การเลือกรับหรือการเลือกให้ความสนใจ (controlled of selected attention)

2. การตอบสนอง (responding) พฤติกรรมของบุคคลในขั้นนี้ เกิดขึ้นเป็นขั้นที่สองต่อเนื่องจากพฤติกรรมขั้นแรก ซึ่งจะทำให้บุคคลนั้นพยายามทำปฏิกิริยาตอบสนองพฤติกรรมขั้นการตอบสนองนี้มีส่วนประกอบสามส่วน คือ

- การยินยอมในการตอบสนอง (acquiescence in responding)
- ความเต็มใจในการตอบสนอง (willingness in responding)
- ความพอใจในการตอบสนอง (satisfaction in responding)

3. การเกิดค่านิยม (valuing) เกิดมาจากประสบการณ์และประเมินค่าสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลว่าสิ่งนั้นมีคุณค่าต่อตนเองมากน้อยเพียงใด การเกิดค่านิยมประกอบไปด้วย 3 พฤติกรรมย่อย คือ

1. การยอมรับค่านิยม (acceptance of a value) เป็นขั้นที่แสดงให้เห็นถึงความพร้อมต่อการที่จะประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. ความพอใจในค่านิยม (conceptance of a value) พฤติกรรมของบุคคลขั้นนี้จะแทรกอยู่ระหว่างการยอมรับค่ากับความรู้สึกผูกมัดที่จะทำตามค่านิยมนั้น
3. การผูกมัด (commitment) พฤติกรรมในขั้นนี้ของบุคคลจะมีความเชื่อมั่นมาก

4. การจัดกลุ่มค่า (organization) การจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมที่เกิดแนวคิดในค่านิยมนั้น ซึ่งพฤติกรรมของบุคคล ในขั้นนี้บุคคลจะสามารถมองเห็นว่าสิ่งที่เขาให้ค่าใหม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับค่านิยมที่เขาถืออยู่เดิม หรือ กำลังจะมีต่อไป จนกระทั่งถึงการจัดระบบของค่านิยม บุคคล

จะนำเอาค่านิยมต่าง ๆ ที่เขามีอยู่มาจัดระบบ กำหนดปรัชญาชีวิตต่อไป และทัศนคติใหม่สำหรับตัวเอง

5. การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (characterization by value of value complex) ดังที่มีนักจิตวิทยากล่าวกันอยู่เสมอว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลนั้นมีผลเนื่องมาจากทัศนคติ และค่านิยมที่เรามี หรือ รับไว้ และจะนำมาใช้ในการวางหลักการทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือ แนวทางใดแนวทางหนึ่งซึ่งเป็นรากฐานให้เกิดการแสดงออกถึงพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

สุเวช อินทร (2531 : 14) กล่าวว่าคนเราย่อมเรียนรู้และพัฒนาทัศนคติของตนเอง ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งถึงเป็นผู้ใหญ่ ทัศนคติบางอย่างที่เราได้เรียนรู้ ตั้งแต่ระดับวัยเด็กตอนต้นก็อาจยังคงมีอยู่จนกระทั่งปัจจุบัน แต่ทัศนคติบางอย่างซึ่งอาจเริ่มเมื่ออย่างสุวัยรุ่นนั้น อาจจะมีการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาไปจากเดิมแล้วก็ได้ นอกจากนี้ สุโท เจริญสุข (2520 : 27) ได้กล่าวอ้างถึงทฤษฎีแห่งความมั่นคงของทัศนคติ (consistency theory) ว่าเมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบปฏิกริยาต่อบุคคลบุคคลก็จะเกิดแนวโน้มแสดงพฤติกรรมตอบโต้ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง และจะแสดงอาการตอบโต้แบบเดิมอีกเมื่อถูกสิ่งเร้าเดิมมากระตุ้นใหม่ ลักษณะความคงทนของทัศนคตินี้เป็นไปได้อย่างไร เหตุใดทัศนคติของคนจึงเปลี่ยนแปลงยาก สุโท เจริญสุข (2520 : 59) สรุปรว่า คนเราจะเปลี่ยนแปลงความรู้สึกันึกคิดหรือทัศนคติได้มากน้อยนั้นขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่จะเป็นผู้ไปเปลี่ยนแปลงบุคคลอื่นกลวิธีจูงใจชักนำให้ข่าวสารและบุคคลที่ต้องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเป็นสำคัญ

การวัดทัศนคติ

ทัศนคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ ความเชื่อ
 ทั้งนี้ก่อนที่จะทำการวัด ต้องทำความเข้าใจหลักการของการวัดก่อน ซึ่งบุญธรรม กิจปริดา-
 บริสุทธิ์ (2535 : 236) ได้อธิบายถึงการวัดทัศนคติว่า การวัดทัศนคติมีหลักการเบื้องต้นที่
 ต้องทำความเข้าใจ 3 ประการ คือ

1. เนื้อหา (content) การวัดทัศนคติต้องมีสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้แสดง
 ปฏิกริยาทำที่ออกมา สิ่งเร้าโดยทั่วไป ได้แก่ เนื้อหาที่ต้องการวัด เช่น ต้องการวัดทัศนคติ
 ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวของบุคคล เนื้อหาที่เป็นสิ่งเร้าในที่นี้ คือ สถานการณ์
 การตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ซึ่งได้แก่ การเลือกคู่ อายุสมรส ระยะการมีบุตรคน
 แรก และครอบครัวต่อไป ขนาดครอบครัว และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

2. ทิศทาง (direction) กำหนดให้ทัศนคติมีทิศทางเป็นเส้นตรง และต่อ
 เนื่องกันในขณะที่เป็นซ้าย-ขวา หรือ บน-ลง กล่าวคือเริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง และ
 ลดต่อไป เป็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ลักษณะของการเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอยู่เป็นเส้น
 ตรงเดียวกัน และต่อเนื่องกัน

3. ความเข้ม (intensity) กิริยาทำที่ หรือความรู้สึก ที่แสดงออกต่อสิ่ง
 เร้า นั้นมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกัน ถ้ามีความเข้มสูงไม่ว่าจะเป็นไปในทิศทางใดก็ตามจะ
 มีความรู้สึก กิริยาทำที่รุนแรงมากกว่าที่มีความเข้าเป็นกลาง

นอกจากนี้ บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ์ (2535 : 236-237) ยังได้แนะนำใน
 การวัดทัศนคติเพิ่มเติมอีกว่า การวัดทัศนคติมีความจำกัดในตัวของมันเองหลายประการ
 ซึ่งในการสร้างแบบวัดจะคำนึงถึง ที่สำคัญได้แก่

1. ทศนคติเป็นตัวแปรทางจิตวิทยาในลักษณะตัวแปรสมมุติ (hypothetical or latent variable) ซึ่งการศึกษาต้องอาศัยเทคนิค วิธีการที่ยุ่งยากซับซ้อน ไม่สามารถสังเกตได้โดยง่าย ฉะนั้น ถ้าหากจะวัดทศนคติให้ได้จริง ๆ นอกจากต้องใช้เวลาศึกษานานแล้วยังต้องระมัดระวังในการสร้างแบบวัดทศนคติเป็นพิเศษอีกด้วย

2. ทศนคติที่วัดได้นั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของทศนคติทั้งหมดเท่านั้น กล่าวคือ ทศนคติในเรื่องใดเรื่องนั้นเป็นกิริยาท่าทีที่ทั้งปวงของบุคคลที่แสดงออกให้เห็น แต่ในการวัดจะเลือกกิริยาท่าทีที่แสดงออกให้เห็นนั้นจะต้องคัดเลือกให้เป็นตัวแทนของกิริยาท่าทีทั้งหลายทั้งปวงที่บุคคลแสดงออกให้เห็น นั่นคือ ข้อความวัดทศนคติที่สร้างต้องครอบคลุมประเด็นทศนคติที่สร้าง ต้องครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัดทั้งหมด

3. ทศนคติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ และความรู้สึก ฉะนั้นในการวัดทศนคติจะต้องไม่ถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและข้อความทศนคติที่ใช้ถามต้องไม่มีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิดอย่างชัดเจน

4. ทศนคติ เป็นเรื่องที่ยังมีความหมายไม่แน่นอน และมีขอบเขตกว้างขวางมาก การวัดทศนคติในแต่ละครั้งจึงต้องให้ความหมาย และขอบเขตของทศนคติในเรื่องนั้นให้ชัดเจน มิฉะนั้น อาจจะทำให้วัดทศนคติหลายเรื่องพร้อม ๆ กัน ทั้ง ๆ ที่ต้องการวัดเพียงเรื่องเดียว

5. ทศนคติเป็นเรื่องที่เปลี่ยนแปลงได้และการเปลี่ยนแปลงของทศนคติในแต่ละเรื่องนั้นจะแตกต่างกัน ทศนคติบางเรื่องมีความคงทนอยู่ได้นานกว่าทศนคติในบางเรื่อง ฉะนั้นการวัดทศนคติจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงและความคงอยู่ของทศนคตินั้น ๆ ด้วย

การสร้างข้อความวัดทัศนคติ

บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธ์ (2535 : 237-238) กล่าวว่าในการสร้างข้อความวัดทัศนคตินั้น แบบวัดทัศนคติโดยทั่วไปประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นข้อความซึ่งเรียกว่า ข้อความวัดทัศนคติ (statement of attitude) และส่วนที่เป็นคำตอบ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานประเมินค่า ซึ่งเรียกรวมว่า มาตรฐานวัดทัศนคติ (attitude scales) ทั้งนี้วิธีการสร้างข้อความการวัดทัศนคตินั้นควรมีข้อความที่ควรยึดเป็นหลักดังนี้คือ

1. ข้อความที่สร้างขึ้นต้องเป็นข้อความที่สามารถโต้แย้งได้ และการโต้แย้งนั้นเป็นความคิดเห็น มิใช่ข้อเท็จจริง
2. ข้อความวัดทัศนคติต้องมีความหมายสมบูรณ์ และชี้ให้เห็นทัศนคติอย่างเด่นชัดเพียงประการเดียว
3. ข้อความวัดต้องเป็นข้อความง่าย ๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ควรเขียนเป็นประโยค เอกัตถประโยค
4. ข้อความวัดทัศนคติต้องสั้นกระชับรัด และได้ใจความชัดเจน
5. ข้อความวัดทัศนคติแต่ละข้อต้องมีความคิดหรือใจความเดียวหากมีหลายความคิด หรือหลายใจความจะทำให้กำกวม และยุ่งยากในการวิเคราะห์ อย่างเช่นข้อความวัดทัศนคติว่า การคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อศาสนา และชนบธรรมเนียมไทย ข้อความนี้มีสองใจความ คือ การคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อศาสนา กับ การคุมกำเนิดเป็นการขัดต่อชนบธรรมเนียมไทย ซึ่งก่อให้เกิดความลำบากในการตอบมาก กล่าวคือ ถ้าหากเห็นว่าการคุมกำเนิดขัดต่อศาสนา แต่ไม่เห็นว่ายขัดต่อชนบธรรมเนียมไทยจะตอบอย่างไร ในการวิเคราะห์ก็เช่นเดียวกัน ผลที่ได้จะหมายความว่าอย่างไร

6. การใช้ภาษาในข้อความวัดทัศนคติ

6.1 ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ๆ ไม่ควรใช้ศัพท์เทคนิคทางวิชาการต่าง ๆ จะวัดผู้มีระดับการศึกษาสูงหรือไม่ก็ตาม

6.2 การใช้คำคุณศัพท์ หรือ กิริยาวิเศษณ์ ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ หากหลีกเลี่ยงได้ก็ไม่ควรให้มีในข้อความวัดทัศนคติ ทั้งนี้เนื่องจาก คำคุณศัพท์ หรือ กิริยาวิเศษณ์นั้น มักจะทำให้ข้อความวัดทัศนคติกำกวมไม่ชัดเจน เช่น คำว่า ทั้งหมด เสมอ ๆ ไม่เลย ไม่เคย เป็นครั้งคราว สายมาก เป็นต้น

6.3 ข้อความวัดทัศนคติไม่ควรใช้ประโยคปฏิเสธ โดยเฉพาะปฏิเสธซ้อน ห้ามใช้เป็นอันขาด ทั้งนี้เนื่องจากประโยคปฏิเสธนั้นเข้าใจยากและเมื่อคำตอบเป็นปฏิเสธด้วยก็จะทำให้ปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ กล่าวคือ ถ้าตอบว่าเห็นด้วยจะแปลว่าไม่เห็นด้วย และถ้าตอบว่าไม่เห็นด้วยจะแปลว่า เห็นด้วย เป็นต้น

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์ (2535 : 239) กล่าวเพิ่มเติมอีกว่ามาตราวัดทัศนคติที่นิยมและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย มี 4 ชนิดด้วยกันคือ

1. มาตราวัดทัศนคติแบบเทอร์สโตน (Thurstone's type scale)
2. มาตราวัดทัศนคติแบบลิเคิต (Likert scale)
3. มาตราวัดทัศนคติแบบกัตต์แมน (Guttman scale)
4. มาตราวัดทัศนคติแบบออสกู๊ด (Osgood's scale)

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531 : 122) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตราวัดทัศนคติว่า มาตราวัดทัศนคติที่นิยมใช้นั้น มี 3 วิธีคือ วิธีของเทอร์สโตน วิธีของลิเคิต และวิธีวัดทัศนคติโดยใช้ความหมายทางภาษา (วิธีของออสกู๊ด) ส่วน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์ (2535 : 189) กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า มาตราวัดทัศนคติแบบของลิเคิตนี้สามารถใช้วัดได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่น ๆ และสามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกครั้ง ยิ่งกว่านั้นจะมีความเที่ยงสูงกว่าแบบอื่นด้วย นอกจากนี้ ศักดิ์ สุนทรเสณี (2528 : 46-47) กล่าวว่า การวัดตามวิธีของลิเคิต ประกอบด้วย ความคิดเห็นหลาย ๆ ข้อ แต่ละข้อมีค่าทัศนคติต่อ

สเกลของข้อความต่อเนื่อง จากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ไม่เห็นด้วย, เห็นด้วย และเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ละสเกลกำหนดค่าคะแนน ตามลำดับจาก 5,4,3,2,1 หรือ 1,2,3,4,5 หลังจากที่ยกรวบรวมข้อความแล้ว จึงนำไปทดสอบกับคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งสุ่มมาเป็นตัวอย่างว่า คำถามแต่ละข้อนั้นเชื่อถือได้หรือไม่ สามารถวัดทัศนคติที่ต้องการวัดได้เพียงไร จากนั้นจึงนำคำถามที่สร้างขึ้นมาปรีक्षाผู้รู้ เพื่อพิจารณาคำถามเหล่านั้น แล้วจึงนำคำถามนั้นไปใช้รวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ต้องการวัดต่อไป

ภาคสรุป

(Overview)

หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีบทบาทและหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และงานด้านอื่น ๆ เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้โดยการเพาะชำกล้าไม้ เพื่อผลิตต้นไม้แจกจ่ายให้แก่ราษฎรทั่วไป การบำรุงรักษาต้นไม้ในป่าที่รับผิดชอบ การสำรวจตรวจแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือการซ่อมแซมแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติ การจัดแบ่งหน้าที่การงานภายในหน่วยป้องกันรักษาป่าให้เจ้าหน้าที่และการปฏิบัติงานอื่นที่ป่าไม้ เขตหรือป่าไม้จังหวัดสั่งการ ทั้งนี้การที่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) จะดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นจึงจำเป็นต้องทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสภาพปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ และทัศนคติของประชาชนในหมู่บ้านปางกว้าง เป็นอย่างดี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงยุทธวิธีในการดำเนินงานของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จึงใคร่ที่จะศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ใน 2 ประเด็น คือ ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) และทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อวิธีการดำเนินงานของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

บทที่ 3
วิธีการวิจัย

(RESEARCH METHODOLOGY)

การศึกษาเรื่อง ทิศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้กำหนดวิธีการดำเนินการดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย
(Locale of the Study)

การศึกษาค้นคว้านี้ได้ดำเนินการในหมู่บ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

เหตุผลที่เลือกบ้านปางกว้างเพื่อดำเนินการศึกษา มีดังต่อไปนี้

1. หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่บ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ นอกจากนี้พื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้านยังติดกับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตง
2. พื้นที่หมู่บ้านปางกว้าง มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์อยู่โดยรอบหมู่บ้าน และเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารหลายสาย เพื่อให้การป้องกันรักษาป่าไว้ ในการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาคำตอบเชิงประจักษ์ในประเด็นนี้

ประชากรและประชากรตัวอย่าง
(The Population and Respondents)

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนบ้านปางกว้างหมู่ที่ 13 ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นหัวหน้าครอบครัว จำนวน 293 ครัวเรือน

เนื่องจากจำนวนประชากรผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้มีจำนวนมาก ผู้ศึกษาไม่สามารถรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดได้ด้วยระยะเวลาอันจำกัด ดังนั้นผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง (sampling procedures) จากประชากรทั้งหมด 293 ครัวเรือน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ทั้งนี้เนื่องจากประชากรมีลักษณะไม่แตกต่างกันมากนักและเป็นการศึกษาจากประชากรกลุ่มเดียว (นำชัย ทนผล, 2531 : 46) โดยมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้คือ

1. กำหนดขอบเขตของประชากร (sampling frame) โดยรวบรวมรายชื่อหัวหน้าครัวเรือนภายในหมู่บ้านปางกว้าง จำนวน 293 ครัวเรือน
2. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างคิดคำนวณทางสถิติโดยใช้สูตรของ Pagoso, Garcia และ Leon ใน Chua ใน นำชัย ทนผล (2531 : 54) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

ซึ่ง n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด

เมื่อแทนค่าสูตรโดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดเท่ากับร้อยละ 5 (0.05) จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 คน

3. สุ่มตัวอย่างตามขนาดของกลุ่มตั้งที่คำนวณได้จากสูตรจำนวน 169 คน โดยใช้ตารางเลขสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

(The Research Instrument)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการศึกษารั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ (interview schedule) โดยผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามแนววัตถุประสงค์ของการวิจัย มีทั้งคำถามแบบปลายเปิด (open-ended question) และคำถามแบบปลายปิด (close-ended question) มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอน 1 เป็นคำถามที่ใช้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนบ้านปางกว้างอันได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัว สภาพการถือครองที่ดิน รายได้เฉลี่ยทั้งหมดต่อปี การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการป่าไม้ การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ประสิทธิภาพการฝึกอบรมทางด้านการป้องกันรักษาป่า และความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้

ตอน 2 เป็นคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ซึ่งได้แก่

2.1 ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

2.2 ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ
(Operational Definitions of Terms)

อายุ หมายถึง จำนวนปีของผู้ให้ข้อมูลนับตั้งแต่เกิดจนถึงเวลาที่วิจัย

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับสูงสุดที่ผู้ให้ข้อมูลได้ศึกษาแล้วเรียนในสถาบันทางการศึกษา

สถานภาพการสมรส หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลเป็นโสด แต่งงานแล้ว หย่าร้าง หรือเป็นหม้าย

จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนคนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในบ้านของผู้ให้ข้อมูล และมีชื่อตามทะเบียนบ้าน

การถือครองที่ดิน หมายถึง การมีที่ดินถือครอง โดยมีเอกสารสิทธิหรือไม่มีเอกสารสิทธิ หรือเช่าที่ดินของผู้อื่น ประกอบอาชีพในการเกษตรนับจำนวนเป็นไร่

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินรายได้ทั้งหมดที่เป็นเงินสดของครอบครัวผู้ให้ข้อมูล ซึ่งเป็นรายได้เฉลี่ยต่อปี

การได้รับข้อมูลข่าวสารทางป่าไม้ หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลได้รับข่าวสารทางการป่าไม้จากแหล่งข้อมูลข่าวสารประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารเผยแพร่ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ หรือจากผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อนบ้าน

ประสบการณ์ในการฝึกอบรม หมายถึง จำนวนครั้งในการเข้ารับการฝึกอบรมความรู้ทางด้านการป้องกันรักษาป่า ในรอบปี พ.ศ. 2537

การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ปลูกป่า กลุ่มสหกรณ์ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์ หรืออื่น ๆ

ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ หมายถึง จำนวนครั้งที่ผู้ให้ข้อมูลมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ในรอบปี 2537

ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8

(ปางกว้าง) หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ใน 2 ด้านคือ ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้และทัศนคติที่มีต่อวิธีการดำเนินงานของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริง โดยเลือกคำตอบแบบสอบถามในลักษณะการประมาณค่า (rating scale) จำนวน 4 ระดับ โดยใช้หลักของ Likert (ธรรมบุญ ศิริพันธ์, 2530 : 40) ซึ่งให้ความหมายของค่าคะแนนดังนี้

"ดีมาก" (4 คะแนน) หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับดีมาก

"ดี" (3 คะแนน) หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับดี

"ไม่ดี" (2 คะแนน) หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับไม่ดี

"ไม่ดีมาก" (1 คะแนน) หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับไม่ดีมาก

การทดสอบแบบสัมภาษณ์ (Pretesting of the Instrument)

การทดสอบเครื่องมือ อันได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น นำไปทดสอบความตรงในเนื้อหา (content validity) และความเที่ยง (reliability) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. การทดสอบความตรงในเนื้อหา (content validity) เพื่อหาความสอดคล้องของเนื้อหากับแบบสัมภาษณ์ที่ได้ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนบ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง

2. การทดสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ (reliability) นำแบบสัมภาษณ์ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปทดสอบกับประชาชนที่เป็นหัวหน้าครอบครัวบ้านห้วยไร่ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน สำหรับเหตุผลที่เลือกหมู่บ้านดังกล่าวเนื่องจาก หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.13 (สบเปิง) ตั้งอยู่ในบริเวณหมู่บ้านห้วยไร่ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.13 (สบเปิง) ได้สังกัดสำนักงานป่าไม้จังหวัดเชียงใหม่ เหมือนกับหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ความเที่ยง โดยวิธีหาค่าแบบสนทภายใน (internal consistency of measures of reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) ในบุญธรรม กิจปรีตาภิวัตน์ (2535 : 206-207) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left| 1 - \frac{\sum S^2_1}{S^2_t} \right|$$

r_{tt} = ความเที่ยง

k = จำนวนข้อของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ

S^2_1 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2_t = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ในการทดสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละข้อ โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์จากหัวหน้าครอบครัวบ้านห้วยไร่ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการทดสอบผู้วิจัยเลือกข้อความในแบบสัมภาษณ์ที่มีค่า r_{tt} ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปให้เป็นเครื่องมือในการวัด

ผลการทดสอบพบว่า แบบสัมภาษณ์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่ามีค่า r_{tt} เท่ากับ 0.77 และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่า มีค่า r_{tt} เท่ากับ 0.76 จึงถือได้ว่าแบบสัมภาษณ์มีค่าความเที่ยงเกิน 0.70 สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ต่อไป

วิธีการรวบรวมข้อมูล

(Data Collection Procedure)

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง โดยวางขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านห้วยไร่ ตำบลชี้เหล็ก อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และผู้ใหญ่บ้านปางกว้าง ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล เพื่อนัดประชุมหัวหน้าครอบครัว และดำเนินการรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัน เวลาและสถานที่ตามที่ได้ประสานงานไว้จนครบ

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลความ สรุปและรายงานผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาถอดรหัส จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS/PC⁺) สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าร้อยละ (percentage) เพื่อแจกแจงความถี่ในการจัดลำดับชั้นของลักษณะส่วนบุคคล ทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูลและ เพื่อแจกแจงทัศนคติต่อข้อความปัจจัยต่าง ๆ ของประชาชนบ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2. ค่ามัธยเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการกระจายของลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูลและทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

3. Weight mean score โดยใช้วิธีการคิดคำนวณหาน้ำหนักค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในแต่ละด้าน โดยใช้สูตรดังนี้

$$WMS = \frac{4f_1 + 3f_2 + 2f_3 + f_4}{TNR}$$

WMS	หมายถึง	คะแนนค่าเฉลี่ยที่ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง
f_1	หมายถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่เลือกคำตอบว่าทัศนคติดีมาก
f_2	หมายถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่เลือกคำตอบว่าทัศนคติดี
f_3	หมายถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่เลือกคำตอบว่าทัศนคติไม่ดี
f_4	หมายถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลที่เลือกคำตอบว่าทัศนคติไม่ดีมาก
TNR	หมายถึง	จำนวนของผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด

สำหรับเกณฑ์ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ยเพื่อการแปลผลมีดังนี้คือ

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกัน
รักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับดีมาก

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกัน
รักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับดี

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกัน
รักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับไม่ดี

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติต่อหน่วยป้องกัน
รักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับไม่ดีมาก

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

(Research Duration)

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ระยะเวลาในการวิจัยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2538 ถึง
เดือนธันวาคม 2539 รวมระยะเวลา 11 เดือน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

(RESULTS AND DISCUSSION)

การศึกษาเรื่อง ทักษะคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครอบครัวของประชาชนบ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 169 คน การนำเสนอผลการวิจัย ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอในรูปแบบของตารางข้อมูลประกอบคำบรรยายและความเรียงเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของหัวหน้าครอบครัวบ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ตอน 2 ทักษะคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 2 หมวดคือ

หมวด 1 ทักษะคติของหัวหน้าครอบครัวบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

หมวด 2 ทักษะคติของหัวหน้าครอบครัวบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ตอน 1 ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม

1.1 ลักษณะส่วนบุคคล

เพศ ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (69.20 เปอร์เซ็นต์) เป็นชาย มีเพศหญิงเพียง 30.80 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นลักษณะของสังคมไทยโดยทั่วไป ซึ่งผู้ชายจะเป็นหัวหน้าครอบครัว โดยเฉพาะสังคมของเกษตรกรแล้ว มักจะนิยมให้บิดาเป็นใหญ่เสมอ ดังที่ ยรรยง ลิทธิชัย (ไม่ระบุปีพิมพ์ : 50) ได้กล่าวถึงลักษณะของครอบครัวไทยว่า บิดาเป็นใหญ่ในครอบครัว (patriarchal) บิดาเป็นผู้มีอำนาจใน

การบังคับบัญชาในครอบครัวหรือมีอำนาจในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ ของครอบครัว สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่เป็นหญิง พบว่าจะเป็นผู้ที่ผ่านการสมรสแล้ว บางส่วนก็หย่าร้าง บางส่วนก็เป็นหม้าย และผู้ให้ข้อมูลที่เป็นหญิงบางส่วนที่เป็นหัวหน้าครอบครัวส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขายและผู้ให้ข้อมูลที่เป็นโสดจะมีบิดามารดาที่มีอายุมากแล้ว โดยคนโสดจะเป็นผู้ทำเลี้ยงครอบครัวและเป็นผู้ดูแลบิดามารดา

อายุ ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุมากที่สุด คือ 75 ปี และน้อยที่สุดคือ 22 ปี อายุเฉลี่ยของผู้ให้ข้อมูลคือ 42 ปี โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 10.41 ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จะมีอายุในช่วง 31-50 ปี (71.00 เปอร์เซ็นต์) อันเป็นวัยที่อยู่ระหว่างความเป็นผู้ใหญ่ที่เริ่มต้นสร้างตัวสร้างฐานะ ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ที่มากล้นไปด้วยประสบการณ์แห่งชีวิต เป็นผู้ที่อยู่ในวัยที่มีร่างกายแข็งแรง และเป็นวัยกำลังทำงานให้เกิดประโยชน์ ซึ่งในช่วงวัยดังกล่าวเป็นวัยที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศาสนา ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (95.90 เปอร์เซ็นต์) นับถือศาสนาพุทธ และส่วนน้อย (4.10 เปอร์เซ็นต์) นับถือศาสนาคริสต์ แสดงให้เห็นว่าศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติที่บรรพบุรุษนับถือมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และในหมู่บ้านปางกว้างก็มีวัดถึง 3 วัด ส่วนที่นับถือศาสนาคริสต์ เป็นบุคคลที่เพิ่งเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านและได้ตั้ง โบสถ์เผยแผ่ศาสนาคริสต์ในหมู่บ้าน แต่ก็มีผู้นับถือจำนวนน้อยมาก

ระดับการศึกษา ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (65.10 เปอร์เซ็นต์) จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ผู้ให้ข้อมูลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จะเป็นผู้มีอายุในวัยกลางคน ระหว่าง 35-60 ปี เพราะเป็นการศึกษาภาคบังคับ ส่วนผู้ให้ข้อมูล 8.90 เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้รับการศึกษา จะเป็นผู้ที่มีอายุมาก ผู้ให้ข้อมูล 12.40 เปอร์เซ็นต์ และ 9.50 เปอร์เซ็นต์ ที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ จะเป็นคนรุ่นใหม่ อายุระหว่าง 22-35 ปี เพราะนโยบายของรัฐบาลเริ่มขยายการศึกษาไปสู่ชนบทและเด็กรุ่นใหม่มองเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อนำวิชาความรู้ไปใช้ทำงานทำและใช้ประกอบอาชีพ ไม่เหมือนในอดีตที่มองการศึกษาเป็นสิ่งที่ไกลตัวโดยต่างมุ่งที่จะหาเลี้ยงชีพ โดยการเพาะปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ตามเลี้ยง

อย่างบรรพบุรุษ ส่วนผู้ให้ข้อมูลจำนวนน้อย (4.20 เปอร์เซนต์) จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และปริญญาตรี เป็นข้าราชการที่เข้ามาประกอบอาชีพในพื้นที่

สถานภาพสมรส ผลการวิจัยในตาราง 1 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (82.20 เปอร์เซนต์) เป็นผู้ที่แต่งงาน รองลงมา 8.30 เปอร์เซนต์ เป็นผู้ที่หย่าร้าง 5.90 เปอร์เซนต์ เป็นหม้าย และ 3.60 เปอร์เซนต์ เป็นโสด จากผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากแต่งงาน อันเป็นลักษณะของสังคมไทยในชนบทที่ประชาชนจะนิยมแต่งงานตั้งแต่มียู้งยังน้อย โดยอยู่ด้วยกันเพื่อช่วยกันประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลที่โสดจะมีบิดา มารดาที่มีอายุมากแล้ว โดยคนโสดจะเป็นผู้ที่หาเลี้ยงครอบครัว และเป็นผู้ที่ดูแลบิดามารดา

ตาราง 1 จำนวนและ เปอร์เซนต์ของผู้ให้ข้อมูลตามลักษณะส่วนบุคคล

ลักษณะส่วนบุคคล	ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)	
	จำนวน (คน)	เปอร์เซนต์
เพศ		
ชาย	117	69.20
หญิง	52	30.80
รวม	169	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)		
ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
อายุ		
21 - 30 ปี	14	8.30
31 - 40 ปี	72	42.60
41 - 50 ปี	48	28.40
51 - 60 ปี	24	14.20
61 ปี และมากกว่า	11	6.50
รวม	169	100.00
$\bar{X} = 42.49$ $SD = 10.41$ $Min = 22$ ปี $Max = 75$ ปี		
ศาสนา		
พุทธ	162	95.90
คริสต์	7	4.10
รวม	169	100.00
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	15	8.90
ระดับประถมศึกษา	110	65.10
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	21	12.40
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	16	9.50
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	4	2.40
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1	0.60
ระดับปริญญาตรี	2	1.20
รวม	169	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)	
	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
สถานภาพสมรส		
โสด	6	3.60
แต่งงาน	139	82.20
หย่าร้าง	14	8.30
หม้าย	10	5.90
รวม	169	100.00

1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจ และสังคม

จำนวนสมาชิกในครอบครัว จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 2 พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลสูงสุด 13 คน และต่ำสุด 2 คน และผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัว 3-5 คน (70.40 เปอร์เซ็นต์) รองลงมามีสมาชิกในครอบครัว 6 คน (12.40 เปอร์เซ็นต์) มีสมาชิกในครอบครัว 2 คน (11.20 เปอร์เซ็นต์) มีสมาชิกในครอบครัว 7 คน (4.10 เปอร์เซ็นต์) และมีสมาชิกในครอบครัว 8 9 และ 3 คน อย่างละ 1 ครอบครัว (1.80 เปอร์เซ็นต์) โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.54 ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกันน้อย ส่วนขนาดของครอบครัวพบว่ามีจำนวนสมาชิกเฉลี่ยเพียง 4 คน ซึ่งมีขนาดครอบครัวไม่ใหญ่ อาจเนื่องมาจากความสำเร็จของโครงการวางแผนครอบครัวที่ดำเนินการทุกพื้นที่ในชนบทของประเทศไทย

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 2 พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้ จำนวน 2 คน เป็นส่วนใหญ่ (55.60 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาจำนวน 1 คน (22.50 เปอร์เซ็นต์) จำนวน 3 คน (16.60 เปอร์เซ็นต์) จำนวน 4 คน (4.70 เปอร์เซ็นต์) และจำนวน 5 คน (0.60 เปอร์เซ็นต์) โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ย 2 คน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80 ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้แตกต่างกันน้อยมาก

การถือครองที่ดิน ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีที่ดินถือครอง (79.30 เปอร์เซ็นต์) ผู้ให้ข้อมูลที่ไม่มียึดที่ดินถือครอง (20.70 เปอร์เซ็นต์)

จำนวนที่ดินที่ถือครอง ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (57.50 เปอร์เซ็นต์) ของผู้มียึดที่ดินถือครอง มีที่ดินถือครอง 1-3 ไร่ รองลงมาที่มีที่ดินถือครอง 4-6 ไร่ (23.10 เปอร์เซ็นต์) มีที่ดินถือครอง 13 ไร่ และมากกว่า (7.40 เปอร์เซ็นต์) มีที่ดินถือครอง 7-9 ไร่ (6.00 เปอร์เซ็นต์) ซึ่งมีเท่ากับมีที่ดินถือครอง 10-12 ไร่ จึงสามารถกล่าวได้ว่าประชาชนในหมู่บ้านปางกว้างมีที่ดินถือครองจำนวนน้อยมาก คือมีที่ดินถือครองเฉลี่ยครอบครัวละ 4 ไร่ และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.21 แสดงว่าการถือครองที่ดินมีความแตกต่างกันมากผู้ที่มีมากก็มีที่ดินจำนวนมาก แต่ผู้ที่มีน้อยส่วนใหญ่จะมีเพียง 1-3 ไร่ สาเหตุเนื่องมาจากบริเวณรอบหมู่บ้านไม่สามารถขยายออกไปได้ เพราะมีป่าล้อมรอบ ซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แดง และพื้นที่บางส่วนเป็นของนายทุนนอกพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีอยู่ก็เป็นการออกเอกสารสิทธิ์ในป่าเดิมเป็นส่วนใหญ่ เช่น เป็น สหกรณ์ สปก. และพื้นที่สหกรณ์ก็มีจำนวนน้อย เนื่องจากเป็นการบุกรุกที่สหกรณ์และประชาชนก็ครอบครองจำนวนครอบครัวละ เล็กน้อยเพื่ออยู่อาศัยส่วนส่วนการเกษตรกว้าง ๆ ก็ขายให้แก่นายทุนเป็นส่วนใหญ่

การประกอบอาชีพ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง (60.40 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคืออาชีพเกษตร (21.90 เปอร์เซ็นต์) ค้าขาย (11.20 เปอร์เซ็นต์) และอื่น ๆ (6.50 เปอร์เซ็นต์) อาชีพอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นค้า

ราชการและข้าราชการบำนาญรวมถึงลูกจ้างของทางราชการ และผู้ประกอบการ
 เกษตร ส่วนใหญ่จะปลูกพืชไร่ (46.00 เปอร์เซ็นต์) ของผู้ประกอบการเกษตร
 รองลงมาทำสวนผลไม้ (40.50 เปอร์เซ็นต์) และปลูกพืชผัก (13.50 เปอร์เซ็นต์)
 สาเหตุที่มีผู้ประกอบการรับจ้างมากเพราะ ไม่มีที่ดินในการประกอบอาชีพ และพื้นที่ส่วนใหญ่
 อยู่ติดภูเขาทำให้ไม่สามารถขยายพื้นที่เพื่อทำการเกษตรได้ ประกอบกับผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่
 มีพื้นที่จำนวนน้อยไม่เพียงพอเพื่อทำการเกษตรได้โดยพื้นที่ส่วนเกษตรใหญ่ ๆ จะตกไปอยู่ใน
 มือของนายทุนนอกพื้นที่

รายได้ ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่
 (47.90 เปอร์เซ็นต์) มีรายได้รวมต่อปีครอบครัวระหว่าง 25,001-50,000 บาท รอง
 ลงมา 31.40 เปอร์เซ็นต์ มีรายได้รวมต่อปีครอบครัวระหว่าง 0-25,000 บาท ผู้ให้ข้อมูล
 10.10 เปอร์เซ็นต์ มีรายได้รวมต่อปีครอบครัวระหว่าง 50,001-75,000 บาท ผู้ให้ข้อมูล
 8.90 เปอร์เซ็นต์ มีรายได้รวมต่อปีครอบครัวระหว่าง 75,001-109,000 และ 1.80
 เปอร์เซ็นต์ มีรายได้รวมต่อปีครอบครัวระหว่าง 100,000 และมากกว่า ตามลำดับ โดยมี
 รายได้รวมเฉลี่ย 40,289.94 บาท และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 24,776.92 ซึ่งกล่าวไว้
 ว่าผู้ให้ข้อมูลมีรายได้ในจำนวนที่แตกต่างกัน และจากผลการวิจัยในตารางภาคผนวก 3
 พบว่า ผู้มีรายได้จากภาคเกษตร มีรายได้เฉลี่ย 21,658 บาท ต่อปี มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 17,396.31 แสดงให้เห็นว่าผู้มีรายได้ภาคเกษตรมีรายได้ที่แตกต่างกัน และผู้ให้
 ข้อมูลในภาคเกษตรมีรายได้ระหว่าง 0-25,000 บาท มากที่สุด 77.60 เปอร์เซ็นต์ ของ
 ผู้มีรายได้ภาคเกษตรทั้งหมด ผู้ให้ข้อมูลที่มิใช่การค้าขาย มีรายได้เฉลี่ย 24,912
 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 20,602.10 แสดงว่าผู้มีอาชีพค้าขายมีรายได้ที่แตกต่างกัน
 มากกว่าผู้มีรายได้จากภาคเกษตร ผู้ให้ข้อมูลที่มิใช่การค้าขายมีรายได้เฉลี่ย
 25,150 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 14,870.22 แสดงให้เห็นว่าผู้มีรายได้จากการ
 รับจ้างมีความแตกต่างกันน้อยที่สุดอาจเนื่องมาจากความรู้และความสามารถประชาชนในหมู่
 บ้านมีไม่ค่อนจะต่างกัน ผู้ให้ข้อมูลที่มิใช่การค้าขายอื่น ๆ จะเป็นผู้มีรายได้สูงสุด มีรายได้
 เฉลี่ย 77,354 บาท มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 31,378.67 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความ
 แตกต่างกันมาก ซึ่งผู้มีรายได้สูงส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการและลูกจ้างของทางราชการซึ่ง
 มีรายได้ปกติและมีอาชีพเสริม เช่น ค้าขายบ้างหรือเกษตรบ้าง จากผลการวิจัยแสดงให้เห็น

เห็นว่ารายได้เฉลี่ยของประชาชนบ้านปางกว้างหากมาอยู่ในสังคมเมืองจะมีความลำบากมากเพราะเป็นรายได้ที่น้อย แต่หากอยู่ในชนบทและใช้จ่ายอย่างประหยัดแล้วจะเป็นรายได้ที่พอจะอยู่ได้ในระดับปานกลางค่อนข้างลำบาก

แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (47.30 เปอร์เซ็นต์) ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้จากโทรทัศน์ รองลงมา 29.60 เปอร์เซ็นต์ ได้รับข่าวสารด้านป่าไม้จากผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อนบ้าน 15.40 เปอร์เซ็นต์ ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้จากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ 4.40 เปอร์เซ็นต์ ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้จากวิทยุ และ 3.00 เปอร์เซ็นต์ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันโทรทัศน์มีบทบาทอย่างยิ่งในการสื่อสาร เพราะสามารถทำให้ประชาชนได้เห็นวิธีการและภาพการแสดง เหมือนกับได้ชมด้วยการสาธิต อีกทั้งความเจริญในการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานของประชาชน โดยเปลี่ยนการดำรงอยู่จากที่ไม่มีไฟฟ้าและอื่น ๆ มาสู่ความเจริญและมีพร้อมทุกอย่าง โดยมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามามีส่วนในชีวิตประจำวัน

การฝึกอบรมด้านการป้องกันรักษาป่า ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (63.30 เปอร์เซ็นต์) ไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการป้องกันรักษาป่า ส่วนผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านการป้องกันรักษาป่ามี 36.70 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านการป้องกันรักษาป่าส่วนใหญ่ (69.40 เปอร์เซ็นต์) ของผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านการป้องกันรักษาป่า เคยได้รับการฝึกอบรมเพียงครั้งเดียว รองลงมา 16.10 เปอร์เซ็นต์ ผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรม 2 ครั้ง 9.70 เปอร์เซ็นต์ ได้รับการฝึกอบรม 3 ครั้ง 3.20 เปอร์เซ็นต์ ได้รับการฝึกอบรม 4 ครั้ง และ 1.60 เปอร์เซ็นต์ได้รับการฝึกอบรม 5 ครั้ง โดยผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมจำนวนครั้งมาก ๆ จะเป็นผู้ที่เคยเข้าร่วมปฏิบัติงานหรืออยู่ในกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่

การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (31.40 เปอร์เซ็นต์) เป็นสมาชิกกลุ่มฅาปนกิจสงเคราะห์ รองลงมา 26.00 เปอร์เซ็นต์ เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตร 22.50 เปอร์เซ็นต์ เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกป่า 14.20

เปอร์เซ็นต์ เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ และ 3.60 เปอร์เซ็นต์ เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่ม ผู้ที่เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่ม ส่วนใหญ่จะเป็นทั้งสมาชิกกลุ่มเกษตร กลุ่มสหกรณ์และกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ผลการวิจัยในตาราง 2 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (53.80 เปอร์เซ็นต์) ไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เลย รองลงมา 16.60 เปอร์เซ็นต์ ติดต่อ 1 ครั้ง 15.40 เปอร์เซ็นต์ ติดต่อ 2 ครั้ง 10.10 เปอร์เซ็นต์ ติดต่อมากกว่า 4 ครั้ง 2.40 เปอร์เซ็นต์ ติดต่อ 3 ครั้ง และ 1.80 เปอร์เซ็นต์ ติดต่อ 4 ครั้งตามลำดับ เรื่องที่มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ส่วนใหญ่ (35.90 เปอร์เซ็นต์) ของผู้ที่มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับที่ดินป่าสงวนรองลงมา 28.20 เปอร์เซ็นต์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกษตรกรรม 26.90 เปอร์เซ็นต์ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกิจการเกี่ยวกับไม้และ 9.00 เปอร์เซ็นต์ เป็นเรื่องอื่นๆ คือเรื่องกรณีพิพาทที่ป่าไม้หรือเรื่องตรวจสอบนส 3. เรื่องขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับยานพาหนะ

ตาราง 2 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูลตามลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)		
ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม		
	จำนวน (ครอบครัว)	เปอร์เซ็นต์
จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)		
2	19	11.20
3	32	18.90
4	58	34.30
5	29	17.20
6	21	12.40
7	7	4.10
8	1	0.60
9	1	0.60
13	1	0.60
รวม	169	100.00
$\bar{X} = 4.24$ $SD = 1.54$ $Min = 2$ คน $Max = 13$ คน		
จำนวนสมาชิกที่มีรายได้ (คน)		
1	38	22.50
2	94	55.60
3	28	16.60
4	8	4.70
5	1	0.60
รวม	169	100.00
$\bar{X} = 2.05$ $SD = 0.80$ $Min = 1$ คน $Max = 5$ คน		

ตาราง 2 (ต่อ)

ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)		
ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (ครอบครัว)	เปอร์เซ็นต์
	การถือครองที่ดิน	
มีที่ดินถือครอง	134	79.30
ไม่มีที่ดินถือครอง	35	20.70
รวม	169	100.00
จำนวนที่ดินถือครอง (ไร่)		
1-3	77	57.50
4-6	31	23.10
7-9	8	6.00
10-12	8	6.00
13 และมากกว่า	10	7.40
รวม	134	100.00
$\bar{X} = 4.00$	$SD = 7.21$	Min = 1 ไร่ Max = 63 ไร่
การประกอบอาชีพ		
ค้าขาย	19	11.20
รับจ้าง	102	60.40
เกษตร	37	21.90
อื่น ๆ	11	6.50
รวม	169	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)		
ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (ครอบครัว)	เปอร์เซ็นต์
อาชีพด้านการเกษตรกรรม		
สวนผลไม้	15	40.50
ปลูกพืชไร่	17	46.00
ปลูกพืชผัก	5	13.50
รวม	37	100.00
รายได้เฉลี่ยทั้งหมดของครอบครัว (บาท)		
0 - 25,000	53	31.40
25,001 - 50,000	81	47.90
50,001 - 75,000	17	10.10
75,001 - 100,000	15	8.90
100,001 และมากกว่า	3	1.80
รวม	169	100.00
$\bar{X} = 40,289.94$ $SD = 24,776.92$ Min = 2500 บาท Min = 146000 บาท		
แหล่งข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้		
วิทยุ	8	4.70
โทรทัศน์	80	47.30
หนังสือพิมพ์	5	3.00
เจ้าหน้าที่ป่าไม้	26	15.64
ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อนบ้าน	50	29.60
รวม	169	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)		
ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (ครอบครัว)	เปอร์เซ็นต์
การฝึกอบรมทางด้านการป้องกันรักษาป่า		
มี	62	36.70
ไม่มี	107	63.30
รวม	169	100.00
จำนวนครั้งที่ฝึกอบรม		
1 ครั้ง	43	69.40
2 ครั้ง	10	16.10
3 ครั้ง	6	9.70
4 ครั้ง	2	3.20
5 ครั้ง	1	1.60
รวม	62	100.00
การเป็นสมาชิกกลุ่มสังคม		
กลุ่มเกษตร	45	26.60
กลุ่มผู้ปลูกป่า	35	22.50
กลุ่มสหกรณ์	24	14.20
กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์	53	31.40
เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่ม	9	5.30
รวม	169	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ครอบครัวบ้านปางกว้าง (n = 169)		
ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม	จำนวน (ครอบครัว)	เปอร์เซ็นต์
มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้		
1 ครั้ง	28	16.60
2 ครั้ง	26	15.40
3 ครั้ง	4	2.40
4 ครั้ง	3	1.80
มากกว่า 4 ครั้ง	17	10.10
ไม่เคยติดต่อกเลย	91	53.80
รวม	169	100.00
เรื่องที่มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้		
กิจการเกี่ยวกับไม้	21	26.90
ที่ดินป่าสงวน	28	35.90
การเกษตรกรรม	22	28.20
อื่น ๆ	7	9.00
รวม	78	100.00

ตอน 2 ทักษะคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8
(ปางกว้าง) หมู่ที่ 13 ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

หมวด 1 ทักษะคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8
(ปางกว้าง)

ในการศึกษาถึงทักษะคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8
(ปางกว้าง) นั้นผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อตัวสำนักงาน
อุปกรณ์ และการปฏิบัติงานในภาพรวมของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) โดย
ที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความรู้สึกความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริง โดยเลือกคำตอบตาม
แบบสัมภาษณ์ในลักษณะการประเมินค่า (rating scale) ซึ่งผู้วิจัยใช้สร้างข้อความเกี่ยว
กับหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) จำนวน 11 ข้อความและให้ผู้ให้ข้อมูลระบุ
ถึงทักษะคติที่มีคะแนนตามคำตอบในแต่ละข้อความดังนี้ ดีมาก = 4 คะแนน ดี = 3 คะแนน
ไม่ดี = 2 คะแนน ไม่ดีมาก = 1 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณ
น้ำหนักคะแนนเฉลี่ย (weight mean score) โดยมีเกณฑ์การแปลผลตามช่วงคะแนนเฉลี่ย
ดังนี้คือ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ทักษะคติที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม.8 (ปางกว้าง)
3.26 - 4.00	ระดับดีมาก
2.51 - 3.25	ระดับดี
1.76 - 2.50	ระดับไม่ดี
1.00 - 1.75	ระดับไม่ดีมาก

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 3 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีทักษะคติในทางบวกต่อข้อ
ความเกี่ยวกับ หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) จำนวนทั้งหมด 11 ข้อความ
โดยพบว่า 3 ข้อความมีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.26-4.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชน
บ้านปางกว้างมีทักษะคติในระดับที่ดีมาก ส่วนอีก 8 ข้อความ มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง
2.51-3.25 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนบ้านปางกว้างมีทักษะคติในระดับที่ดีต่อหน่วยป้องกัน

รักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) สำหรับข้อความเกี่ยวกับรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) ที่มีทัศนคติในระดับที่ดีมากมีดังนี้คือ

1. ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) (คะแนนเฉลี่ย 3.50) เพราะตั้งอยู่ติดทางหลวงแผ่นดิน การคมนาคม น้ำ ไฟฟ้า สะดวก
2. ภายในบริเวณสำนักงาน มีการจัดทำสถิติ ดัดโปสเตอร์ รูปภาพ (คะแนนเฉลี่ย 3.31)
3. กรมป่าไม้ตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) ในหมู่บ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่างเหมาะสมกับพื้นที่ (คะแนนเฉลี่ย 3.55) เพราะในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่แตงเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญคือ แม่น้ำปิง และแม่น้ำสาขาของแม่น้ำปิงมากมายเช่น แม่น้ำ แม่แตง แม่วิม แม้งัด รวมทั้งแม่ปิงด้วย

สำหรับข้อความเกี่ยวกับหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) ที่มีทัศนคติในระดับที่ดีมีดังนี้

1. ความเหมาะสมของจำนวนอาคาร บ้านพัก สิ่งปลูกสร้างของหน่วยฯ (คะแนนเฉลี่ย 3.20) เพราะมีบ้านพักและอาคารสำนักงานสำหรับใช้ปฏิบัติงานแล้วแต่ มีบางส่วนเห็นว่าไม่ดีเนื่องจากพบว่ามีเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่ง หนีพักอาศัยอยู่นอกหน่วยฯ และไม่สามารถพักอาศัยอยู่ในหน่วยฯ ได้
2. ภายในอาคารสำนักงานมีการดูแลรักษาความสะอาด (คะแนนเฉลี่ย 3.21)
3. ประชาชนบ้านปางกว้างได้รับบริการจากหน่วยฯ (คะแนนเฉลี่ย 3.14) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นความร่วมมือในด้านการใช้ยานพาหนะหรือแรงงานบางส่วน
4. วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือของหน่วยฯ มีความเหมาะสม (คะแนนเฉลี่ย 3.10)

5. หน่วยฯ มีส่วนช่วยทำให้การตัดไม้ทำลายป่าบริเวณรอบหมู่บ้านลดน้อยลง (คะแนนเฉลี่ย 3.24) ซึ่งหน่วยมีส่วนช่วยให้ลดน้อยลงในระดับดีแต่ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่มีอาชีพก็ลักลอบแปรรูปไม้ เพื่อจำหน่ายในหมู่บ้านและเพื่อนำมาใช้สอยจึงพบเห็นการตัดไม้ทำลายป่าบางส่วน

6. หน่วยฯ มีการส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รวมทั้งการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ (คะแนนเฉลี่ย 3.15) หน่วยฯ ได้ร่วมประชุมกับหมู่บ้านและมีการอธิบายถึงการป้องกันรักษาป่าการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า

7. หน่วยฯ มีการรณรงค์เพื่อป้องกันรักษาป่า (คะแนนเฉลี่ย 3.20) โดยเชิญชวนร่วมปลูกป่า และประชาชนบ้านปางกว้างเป็นหูเป็นตาช่วยเหลือเจ้าหน้าที่และคอยแจ้งข่าวให้เจ้าหน้าที่

8. หน่วยฯ มีการตรวจสอบ ควบคุมและป้องกันรักษาป่าในเขตพื้นที่บ้านปางกว้าง (คะแนนเฉลี่ย 3.21)

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อข้อความเกี่ยวกับหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
1. ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	3.50	ดีมาก
2. ความเหมาะสมของจำนวนอาคาร บ้านพัก สิ่งปลูกสร้างของหน่วยฯ	3.20	ดี
3. ภายในอาคารสำนักงานมีการดูแลรักษาความสะอาด	3.21	ดี
4. ท่านสามารถได้รับบริการจากหน่วยฯ	3.14	ดี
5. วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือของหน่วยฯ มีความเหมาะสม	3.10	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
6. ภายในบริเวณสำนักงาน มีการจัดทำสถิติ ติดโปสเตอร์รูปภาพ	3.31	ดีมาก
7. หน่วยฯ มีส่วนช่วยทำให้การตัดไม้ทำลายป่า บริเวณรอบหมู่บ้านลดน้อยลง	3.24	ด
8. หน่วยฯ มีการส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	3.15	ด
9. หน่วยฯ มีการรณรงค์เพื่อป้องกันรักษาป่า	3.20	ด
10. หน่วยฯ มีการตรวจสอบ ควบคุมการป้องกัน รักษาป่าในเขตพื้นที่บ้านปางกว้าง	3.21	ด
11. กรมป่าไม้ตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ในหมู่บ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	3.55	ดีมาก

สำหรับการจัดระดับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในภาพรวม ทั้ง 11 ข้อความนั้น ผลการวิเคราะห์ในตาราง 4 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (72.80 เปอร์เซ็นต์) มีทัศนคติที่ดีมากต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) รองลงมาพบว่าผู้ให้ข้อมูล 25.40 เปอร์เซ็นต์ มีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) และ 1.80 เปอร์เซ็นต์ เท่านั้นที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีทัศนคติที่ดีมากต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) โดยมองเห็นว่าการตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในหมู่บ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมซึ่งประชาชนบ้านปางกว้างสามารถ

ขอความช่วยเหลือจากหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ได้เมื่อมีความจำเป็น หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ยังช่วยดูแลป้องกันรักษาป่าในเขตพื้นที่โดยรอบของหมู่บ้าน ทำให้มีการตัดไม้ทำลายป่าบริเวณรอบหมู่บ้านลดลง รวมทั้งมีการรณรงค์เชิญชวนประชาชนบ้านปางกว้างเข้ามามีส่วนรวมในการปลูกป่า เพื่อให้มีป่าไม้สมบูรณ์ในบริเวณพื้นที่ของหมู่บ้าน ช่วยเหลืออบรมให้ประชาชนในหมู่บ้านมีความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ยังได้จัดสถานที่ไว้้อย่างสวยงามเป็นสถานที่ที่มีระเบียบเรียบร้อยทำให้หมู่บ้านมีความสวยงามเพิ่มขึ้นเหมือนกับเป็นสมบัติส่วนหนึ่งของหมู่บ้านปางกว้าง ผลการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีมากต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ในอันที่จะช่วยป้องกันรักษาป่าในพื้นที่หมู่บ้านปางกว้าง และเป็นสมบัติของหมู่บ้านที่จะช่วยเหลือหรือได้รับการบริการจากหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) เห็นว่าหน่วยฯ ไม่สามารถป้องกันรักษาป่ารอบหมู่บ้านได้ทั้งหมด โดยในหมู่บ้านยังมีการลักลอบแปรรูปไม้และบุกรุกทำลายป่า บางครั้งยังมีการจับกุมภายในหมู่บ้านทำให้ผู้ที่ถูกจับกุมต้องเดือดร้อน รวมทั้งหน่วยไม่จัดให้มีการอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

ตาราง 4 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับทัศนคติที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง)

ระดับทัศนคติ	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ดีมาก	123	72.80
ดี	43	25.40
ไม่ดี	3	1.80
รวม	169	100.00

**หมวด 2 ทักษะคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่
ชม. 8 (ปางกว้าง)**

ในการศึกษาถึงทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) โดยที่ผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ตามสภาพที่เป็นจริง โดยเลือกตอบคำถามตามแบบสัมภาษณ์ในลักษณะการประเมินค่า (rating scale) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างข้อความเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) จำนวน 14 ข้อความและให้ผู้ให้ข้อมูลระบุถึงทัศนคติซึ่งมีคะแนนตามคำตอบในแต่ละข้อความดังนี้ ดีมาก = 4 คะแนน ดี = 3 คะแนน ไม่ดี = 2 คะแนน ไม่ดีมาก = 1 คะแนน จากนั้นนำคะแนนที่ผู้ให้ข้อมูลระบุมาคำนวณหาค่าหนักเฉลี่ย (weight mean score) โดยมีเกณฑ์การแปลผลตามช่วงคะแนนเฉลี่ยที่ผู้วิจัยกำหนดดังนี้คือ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฯ
3.26 - 4.00	ระดับดีมาก
2.51 - 3.25	ระดับดี
1.76 - 2.50	ระดับไม่ดี
1.00 - 1.75	ระดับไม่ดีมาก

ผลการวิเคราะห์ในตาราง 5 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีทัศนคติในทางบวกต่อข้อความเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) จำนวนทั้งหมด 14 ข้อความ โดยพบว่า 5 ข้อความ มีคะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนบ้านปางกว้างที่มีทัศนคติในระดับดีมาก ส่วนอีก 9 ข้อความ มีคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนบ้านปางกว้างมีทัศนคติในระดับที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. (ปางกว้าง) สำหรับข้อความเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ที่มีทัศนคติในระดับที่ดีมากมีดังนี้

1. การให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ ฯ ในงานสาธารณะของหมู่บ้าน (คะแนนเฉลี่ย 3.30) เพราะเจ้าหน้าที่ของหน่วยฯ จะช่วยงานสาธารณะของหมู่บ้านทุกงานที่ได้รับแจ้งและให้ความร่วมมือด้วยดีเสมอมา

2. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และช่วยเหลืองานของประชาชนในหมู่บ้านเมื่อได้รับการร้องขอ (คะแนนเฉลี่ย 3.26)

3. เมื่อประชาชนมาติดต่องาน เจ้าหน้าที่จะคอยให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเต็มใจและกระตือรือร้น ใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน (คะแนนเฉลี่ย 3.27)

4. เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชน (คะแนนเฉลี่ย 3.43)

5. เจ้าหน้าที่ฯ ได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง (คะแนนเฉลี่ย 3.26)

สำหรับข้อความเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) ที่มีทัศนคติในระดับดีมีดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ (คะแนนเฉลี่ย 3.23)

2. เจ้าหน้าที่ฯ มีความซื่อสัตย์ในการออกปฏิบัติงานตรวจปราบปรามผู้กระทำผิดว่าด้วยกฎหมายป่าไม้ (คะแนนเฉลี่ย 3.22)

3. เจ้าหน้าที่ฯ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงตรง ไม่มีอคติ (คะแนนเฉลี่ย 3.17)

4. เจ้าหน้าที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน (คะแนนเฉลี่ย 3.19)

5. เจ้าหน้าที่มีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับงาน (คะแนนเฉลี่ย 3.08)

6. การส่งเสริมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานด้านป่าไม้ เจ้าหน้าที่ฯ ได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง (คะแนนเฉลี่ย 3.15)

7. เจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติงานถูกต้องตามระเบียบของข้าราชการ (คะแนนเฉลี่ย 3.21)

8. เจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี และอยู่ในศีลธรรมเป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชน (คะแนนเฉลี่ย 3.18)

9. เจ้าหน้าที่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ (คะแนนเฉลี่ย 3.21)

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและระดับทัศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
1. เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) มีความรู้ ความสามารถและเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ	3.23	ดี
2. เจ้าหน้าที่ฯ มีความซื่อสัตย์ในการออกปฏิบัติงาน ตรวจปราบปรามผู้กระทำผิดด้วยกฎหมาย ป่าไม้	3.22	ดี
3. เจ้าหน้าที่ฯ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงตรง ไม่มีอคติ	3.17	ดี
4. เจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน	3.19	ดี
5. เจ้าหน้าที่ที่มีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับงาน	3.08	ดี
6. การให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ฯ ในงาน สาธารณะของหมู่บ้าน	3.30	ดีมาก
7. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุนและช่วยเหลือ งานของประชาชนในหมู่บ้านเมื่อได้รับการร้องขอ	3.26	ดีมาก
8. เมื่อประชาชนมาติดต่องาน เจ้าหน้าที่จะคอยให้ คำปรึกษาแนะนำอย่างเต็มใจ และกระตือรือร้น ใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน	3.27	ดีมาก
9. การส่งเสริมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานด้าน ป่าไม้เจ้าหน้าที่ฯ ได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง	3.15	ดี
10. เจ้าหน้าที่ที่ประพฤติปฏิบัติงานถูกต้องตามระเบียบ ของข้าราชการ	3.21	ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ย	ระดับทัศนคติ
11. เจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี และอยู่ในศีลธรรม เป็นแบบอย่างให้แก่ ประชาชน	3.18	ต่ำ
12. เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้เพื่อ แจกจ่ายให้แก่ประชาชน	3.43	ต่ำมาก
13. เจ้าหน้าที่ฯ มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ	3.21	ต่ำ
14. เจ้าหน้าที่ฯ ได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้าน การป้องกันรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง	3.26	ต่ำมาก

สำหรับการจัดระดับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำ หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในภาพรวมทั้ง 14 ข้อความนั้น ผลการ วิเคราะห์ในตาราง 6 พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ (66.30 เปอร์เซ็นต์) มีทัศนคติที่ต่ำมากต่อ เจ้าหน้าที่หน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) รองลงมาพบว่าผู้ให้ข้อมูล 27.80 เปอร์เซ็นต์ มีทัศนคติที่ต่ำต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) และ 5.90 เปอร์เซ็นต์ ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ผลการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนมากมีทัศนคติที่ต่ำมากต่อเจ้าหน้าที่ ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) โดยมองเห็นว่าเจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ได้ให้ความร่วมมือในงานสาธารณะของหมู่บ้าน และร่วมมือสนับสนุน และช่วยเหลืองานของประชาชนในหมู่บ้านที่ได้รับการขอร้อง และเมื่อ ประชาชนมาติดต่องาน เจ้าหน้าที่จะอยู่ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเต็มใจ และกระตือรือร้น ใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ได้ เพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชนที่จะนำกล้าไม้ไปปลูก เพื่อเป็นการเพิ่มพื้นที่ป่า และได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง มีความพร้อมในการ

ปฏิบัติงาน มีความรู้ ความสามารถ และเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานมีความชำนาญในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ เที่ยงตรง ไม่มีอคติ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของทางราชการอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่ในศีลธรรมอันดี รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ดี ในส่วนของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติที่ไม่ดี โดยมองเห็นว่า เจ้าหน้าที่บางนายชอบดื่มสุรา แต่งกายไม่เหมาะสมในขณะปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะผู้รักษ่าป่าซึ่งเป็นลูกจ้างชั่วคราวของหน่วยฯ แต่งกายไม่เหมาะสมบางนายไม่มีความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์และในพื้นที่ ยังมีผู้ลักลอบแปรรูปไม้ซึ่งประชาชนในหมู่บ้านสามารถพบเห็นได้ จึงเห็นว่าเจ้าหน้าที่ยังปฏิบัติงานไม่ดี ผลการวิจัยนี้สามารถสรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีมากต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ซึ่งเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฯ สามารถอยู่ร่วมกับประชาชนบ้านปางกว้างได้เป็นอย่างดี และไม่มีปัญหากับประชาชนบ้านปางกว้าง อีกทั้งยังให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในหลาย ๆ ด้านเท่าที่กำลังความสามารถจะทำได้

ตาราง 6 จำนวนและเปอร์เซ็นต์ของผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามระดับทัศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ระดับทัศนคติ	จำนวน (คน)	เปอร์เซ็นต์
ดีมาก	112	66.30
ดี	47	27.80
ไม่ดี	10	5.90
รวม	169	100.00

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

(SUMMARY AND RECOMMENDATION)

การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครอบครัวบ้านปางกว้าง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2538 ถึงเดือนมิถุนายน 2538 โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนบ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อทราบถึงทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง)

ผู้ให้ข้อมูลครั้งนี้คือ หัวหน้าครอบครัวประชาชนบ้านปางกว้าง ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 169 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ (questionnaires) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคล

ผลการวิจัย พบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เพศชาย มีอายุระหว่าง 31-60 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 42 ปี นับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา และส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน เป็นสมาชิกในครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ย 2 คน มีที่ดินเฉลี่ยครอบครัวละ 4 ไร่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 40,290 บาทต่อปี การรับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ส่วนใหญ่จากโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ไม่เคยรับการฝึกอบรมการป้องกันรักษาป่า และไม่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ โดยส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8

(ปางกว้าง)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับดี โดยผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า อาคารสำนักงานมีการดูแลรักษาความสะอาดดี มีวัสดุอุปกรณ์ตลอดจนเครื่องมือของหน่วยฯ มีความเหมาะสมดี ประชาชนสามารถได้รับบริการจากหน่วยฯ มีการรณรงค์ป้องกันรักษาป่า ทำให้การตัดไม้ทำลายป่า บริเวณรอบหมู่บ้านลดน้อยลง และหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 ยังได้มีการตรวจสอบ ควบคุม และป้องกันรักษาป่าดีอีกด้วย และผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ในระดับดีมาก โดยผู้ให้ข้อมูลเห็นว่า การตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ที่บ้านปางกว้างหมู่ที่ 13 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีความเหมาะสมดีมาก และภายในบริเวณสำนักงานมีการจัดทำสถิติ ดินโปสเตอร์ รูปภาพดีมากเหมาะสม ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติที่ไม่ดีเห็นว่าหน่วยฯ ไม่สามารถป้องกันรักษาป่ารอบหมู่บ้านได้ทั้งหมด โดยในหมู่บ้านยังมีการลักลอบแปรรูปไม้และบุกรุกทำลายป่า บางครั้งยังมีการจับกุมภายในหมู่บ้านทำให้ผู้ที่ถูกจับกุมต้องเดือดร้อน รวมทั้งหน่วยไม่จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน

ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่
ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับที่ดี โดยผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) มีความรู้ความสามารถ และเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์ เที่ยงตรง ไม่มีอคติ มีความพร้อมในการปฏิบัติงานมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ประพฤติปฏิบัติงานถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ปฏิบัติตัวตามขนบธรรมเนียม ประเพณีและอยู่ในศีลธรรมอันดี มีการปฏิบัติงานส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านป่าไม้ได้อย่างต่อเนื่อง และประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้ดี และผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในระดับดีมาก โดยผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ให้ความร่วมมือในงานสาธารณะของหมู่บ้าน และสนับสนุนช่วยเหลืองานของประชาชนในหมู่บ้านเมื่อได้รับการร้องขอ เมื่อประชาชนมาติดต่องาน จะคอยให้คำปรึกษาแนะนำอย่างเต็มใจและกระตือรือร้นใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ยังได้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายให้ประชาชนและได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติที่ไม่ดีเห็นว่าเจ้าหน้าที่บางนายชอบดื่มสุราแต่งกายไม่เหมาะสมในขณะปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะผู้พิทักษ์ป่าซึ่งเป็นลูกจ้างชั่วคราวของหน่วยฯ แต่งกายไม่เหมาะสม บางนายไม่มีความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ตามวัตถุประสงค์ และในพื้นที่ยังมีผู้ลักลอบแปรรูปไม้ซึ่งประกอบในหมู่บ้านสามารถพบเห็นได้ จึงเห็นว่าเจ้าหน้าที่ยังปฏิบัติงานไม่ดี

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง ที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่จะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อให้หน่วยป้องกันรักษาป่า กำหนดยุทธวิธีในการปฏิบัติงานให้เกิดผลดีตามนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้ โดยไม่เกิดความขัดแย้ง ไม่เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนในท้องที่บ้านปางกว้าง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ในด้านทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง ที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) พบว่าประชาชนบ้านปางกว้าง มีทัศนคติที่ดีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ซึ่งจะเป็นการง่ายต่อการดำเนินงานของหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ทั้งทางด้านการป้องกันรักษาป่า การปลูกเสริมป่า และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านป่าไม้ หน่วยฯ จึงควรเร่งดำเนินการส่งเสริมเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานด้านป่าไม้ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึง โทษของการทำลายป่าและประโยชน์ของป่าไม้ รวมทั้งประชุมชี้แจงให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบถึง โครงการต่าง ๆ และช่วยตอบปัญหาข้อข้องใจของประชาชนจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้ใช้เป็นกำลังช่วยเหลือในการป้องกันรักษาป่าและการร่วมกันปลูกป่า ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านรวมทั้งช่วยเหลือสนับสนุนร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเห็นว่าหน่วยฯ เป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านและจะได้สนับสนุนช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยฯ ในโอกาสต่อไป

2. ในด้านทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) พบว่าประชาชนบ้านปางกว้างมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) หากจะให้ดียิ่งขึ้นเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยฯ ควรจะต้องปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพจากที่เคยเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจับกุม ปรามปราม ดำเนินคดีอย่างเข้มงวดเพียงด้านเดียวจนชาวบ้านเกิดความหวาดระแวง ในลักษณะที่ไม่เป็นมิตร เป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ที่มีความรู้ ความเข้าใจถึงความรู้สึกของประชาชน ไม่คิดว่าประชาชนเป็นผู้จ้องบงกฏทำลายป่าแต่เพียงอย่างเดียว ต้องคิด

ว่าประชาชน ก็มีความรัก ความหวงแหนในทรัพยากรป่าไม้เช่นกัน เพียงแต่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจเท่านั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ พัฒนาตัวเองให้อยู่ในระเบียบ กฎ ข้อบังคับ กฎหมาย มีความซื่อสัตย์ สุจริต ปฏิบัติงานอย่างไม่มีอคติ ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอแล้ว จะส่งผลทำให้ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ดียิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ปัจจุบัน และเจ้าหน้าที่หน่วยฯ ต้องขยันออกตรวจป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในหมู่บ้านทั้งหาความรู้ และประพฤติดังตัวเองให้เหมาะสม เช่น ไม่ดื่มสุรา แต่งกายให้ถูกต้องตามกฎระเบียบ ในส่วนของการให้ข่าวสารซึ่งผู้ให้ข้อมูลได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้น้อยมาก เจ้าหน้าที่ควรจะมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง และให้ทั่วถึงภายในหมู่บ้าน เมื่อประชาชนในหมู่บ้านได้ทราบข่าวสารก็จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการป้องกันรักษาป่าในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

(Recommendation for Further Study)

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้าง ที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ชม. 8 (ปางกว้าง) บ้านปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลลือทลิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่การศึกษาออกไปให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยป้องกันรักษาป่า จะทำให้ทราบถึงทัศนคติของหมู่บ้านอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบถึงความเหมือนและความแตกต่างกันได้
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติแต่เพียงด้านเดียว การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายประเด็นที่จะต้องศึกษา คือ ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการป้องกันรักษาป่า ความต้องการที่จะมีพื้นที่ป่าในหมู่บ้าน ความต้องการใช้ทรัพยากรป่าไม้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และคุณลักษณะของเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ที่พึงประสงค์ของประชาชน

3. ควรให้หน่วยป้องกันรักษาป่าทุกหน่วยฯ ศึกษาถึงทัศนคติ การมีส่วนร่วม ความต้องการ และความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อหน่วยป้องกันรักษาป่า จะได้นำมาปรับยุทธวิธีในการดำเนินงานของหน่วยฯ ให้เกิดผลดีต่อการป้องกันรักษาป่ามิให้ ถูกบุกรุกทำลายได้ผลดีตามนโยบายของทางราชการ

บรรณานุกรม
(Bibliography)

- กรมป่าไม้. 2512. ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยอำนาจและหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า.
(เอกสารโรเนียว) ฉบับที่ 1. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. 2534. หน่วยป้องกันรักษาป่า 2534. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานป้องกัน
และปราบปรามการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. 2535. "หนังสือกรมป่าไม้ กษ.0743.02/16853 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2535."
(เอกสารโรเนียว) กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. 2536. สถิติการป่าไม้แห่งประเทศไทย ปี 2536. กรุงเทพมหานคร :
กองแผนงาน กรมป่าไม้.
- _____. 2537. คู่มือการปฏิบัติงานการป้องกันรักษาป่า. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. 2537. แผนปฏิบัติการป้องกันรักษาป่าไม้ ประจำปีงบประมาณ 2537. กรุงเทพ-
มหานคร : สำนักงานป้องกันและปราบปรามการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า, กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. 2527. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช. 2530. การสร้างแบบวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.
เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณรงค์ เฟื่องปรีชา. 2512. การศึกษาถึงอุปสรรคในการป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดฟันไม้พร้อมด้วยข้อคิดเห็นของราชการป่าไม้ส่วนภูมิภาค. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ปริญญาโททางกลีกรรมและสัตวบาล (พัฒนาชุมชน), ภาควิชาเกษตรวิเทศ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธรรมบุญ ศิริพันธ์. 2530. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการแสดงบทบาทในการสื่อสารของเกษตรกรตำบลในจังหวัดน่าน. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

นำชัย ทนุผล. 2531. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2535. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร : สามเจริญพาณิชย์.

ปราสาท อิศรปรีดา. 2523. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เกษนิคอาร์ต.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : พีระพันธ์นาการพิมพ์.

พจนานุกรมทางสังคมวิทยา. 2524. ฉบับเพิ่มคำศัพท์ปรับปรุงใหม่. กรุงเทพมหานคร : องค์การตำครุสภา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : เจริญผลการพิมพ์.

มนตรี อุดมะ. 2531. เจตคติของครูที่ปรึกษา สมาชิกและผู้ปกครองที่มีต่อการจัดกิจกรรม
ชมชนเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (ช.ก.ท.) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ยรรยง สิทธิชัย. ไม่ระบุปีพิมพ์. สถาบันการเกษตร. เชียงใหม่ : ภาควิชาบริหารการ-
เกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

ศักดิ์ สุนทรเสณี. 2528. เจตคติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.

สถิต วงศ์วรรณ. 2525. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : เจริญรัตน์การพิมพ์.

สุเวช อินทร. 2531. เจตคติของประชาชนที่มีต่อโครงการประมงหมู่บ้านในเขตพื้นที่
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป) จังหวัดตรัง. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์
ปริญญาโท, ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร, สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

สุโท เจริญสุข. 2520. สังเขปจิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียน-
สโตร์.

Thanupon, Sunila. 1986. Extension and Client's System Perception
of Training Need of Rice Farmer in Chiang-Mai Province,
Thailand. Unpublished Ph.D.Dissertation, Central Luzon State
University. Munoz. Nueva Ecija, Philippines.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
แบบสอบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ต้องการข้อมูลที่เป็นจริงจากท่าน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะนำไปใช้ประโยชน์ในงานวิจัย เพื่อความสมบูรณ์ของปัญหาพิเศษระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการเกษตรและป่าไม้ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่

เลขที่แบบสัมภาษณ์ [ ]1 [ ]2 [ ]3

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนบุคคลและทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 2 หมวดคือ

หมวด 1 ทศนคติที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

หมวด 2 ทศนคติที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8
(ปางกว้าง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนบ้าน
ปางกว้าง ตำบลอินทิล อำเภอ แม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

กรุณาตอบคำถามหรือทำเครื่องหมาย / ลงใน ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ [ ] 14
 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุของท่าน (นับถึงปี พ.ศ.2538).....ปี [ ] 15 [ ] 16
 (เกิน 6 เดือน ให้นับเป็น 1 ปี)
3. ศาสนา [ ] 17
 1. พุทธ 2. คริสต์
 3. อิสลาม 4. อื่น ๆ .....
4. ระดับการศึกษา [ ] 18
 1. ไม่ได้รับการศึกษา 2. ระดับประถมศึกษา
 3. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 5. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ 6. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 7. ระดับปริญญาตรี 8. อื่น ๆ ระบุ.....
5. สถานภาพการสมรส [ ] 19
 1. โสด 2. แต่งงาน
 3. หย่าร้าง 4. หม้าย
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน [ ] 10 [ ] 11
 6.1 จำนวนสมาชิกที่มีรายได้.....คน [ ] 12 [ ] 13

7. การถือครองที่ดิน [J14
- ( ) 1. มีที่ดินถือครอง
- ( ) 2. ไม่มีที่ดินถือครอง ( ) 3. อื่น ๆ ระบุ.....
- 7.1 กรณีมีที่ดินถือครอง ท่านมีเอกสารสิทธิหรือไม่ [J15 [J16 [J17 [J18
- ( ) 1. มีเอกสารสิทธิ.....ไร่
- ( ) 2. ไม่มีเอกสารสิทธิ.....ไร่
8. การประกอบอาชีพ [J19
- ( ) 1. ค้าขาย ( ) 4. อื่น ๆ ระบุ.....
- ( ) 2. รับจ้าง
- ( ) 3. เกษตรกรรม
- 8.1 กรณีประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม [J20
- ( ) 1. ส่วนผลไม้
- ( ) 2. ปลูกล้วยไม้
- ( ) 3. ปลูกล้วยไม้
9. รายได้เฉลี่ยทั้งหมดของครอบครัวในรอบปี 2537.....บาท/ปี
- [J21 [J22 [J23 [J24 [J25 [J26
- ( ) 1. รายได้จากภาคเกษตร.....บาท/ปี
- [J27 [J28 [J29 [J30 [J31
- ( ) 2. รายได้จากการค้าขาย.....บาท/ปี
- [J32 [J33 [J34 [J35 [J36
- ( ) 3. รายได้จากการรับจ้าง.....บาท/ปี
- [J37 [J38 [J39 [J40 [J41
- ( ) 4. อื่น ๆ ระบุ..... [J42 [J43 [J44 [J45 [J46
10. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารด้านป่าไม้ทางใดมากที่สุด [J47
- ( ) 1. วิทยุ ( ) 2. โทรทัศน์
- ( ) 3. หนังสือพิมพ์ ( ) 4. เอกสารเผยแพร่
- ( ) 5. เจ้าหน้าที่ป่าไม้ ( ) 6. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน เพื่อนบ้าน
- ( ) 7. อื่น ๆ ระบุ.....

11. ท่านมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมทางด้านการป้องกันรักษาป่า [J48
 1. มี 2. ไม่มี
 11.1 กรณีมี.....ครั้ง (โปรดระบุ) [J49
12. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มสังคมกลุ่มใด [J50
 1. กลุ่มเกษตรกร 2. กลุ่มผู้ปลูกป่า
 3. กลุ่มสหกรณ์ 4. กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์
 5. เป็นสมาชิกมากกว่า 1 กลุ่ม ..... (ระบุ)
13. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านมีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้กี่ครั้ง [J51
 1. 1 ครั้ง 2. 2 ครั้ง
 3. 3 ครั้ง 4. 4 ครั้ง
 5. มากกว่า 4 ครั้ง (ระบุ).. 6. ไม่เคยติดต่อเลย
- 13.1 กรณีท่านติดต่อกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ ท่านติดต่อในเรื่องอะไร [J52
 1. กิจการเกี่ยวกับไม้ 2. ที่ดินป่าสงวน
 3. การเกษตรกรรม 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่
ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

"โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับทัศนคติของท่านที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ให้ครบทุกข้อความ"

หมวด 1 ทัศนคติของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ข้อความ	ระดับของทัศนคติ				หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	ไม่ดี	ไม่ดีมาก	
1. ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งหน่วย ป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)					[154
2. ความเหมาะสมของจำนวนอาคาร บ้านพัก สิ่งปลูกสร้างของหน่วยฯ					[155
3. ภายในอาคารสำนักงาน มีการ ดูแลรักษาความสะอาด					[156
4. ท่านสามารถได้รับการบริการจาก หน่วยฯ					[157
5. วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือ ของหน่วยมีความเหมาะสม					[158
6. ภายในบริเวณสำนักงาน มีการ จัดทำสถิติ ติดโปสเตอร์ รูปภาพ					[159

ข้อความ	ระดับของทัศนคติ				หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	ไม่ดี	ไม่ดีมาก	
7. หน่วยฯ มีส่วนช่วยทำให้การตัดไม้ ทำลายป่าบริเวณรอบหมู่บ้านลดน้อยลง					[J60
8. หน่วยฯ มีการส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการฝึกอบรม ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้					[J61
9. หน่วยฯ มีการรณรงค์เพื่อการป้องกัน รักษาป่า					[J62
10. หน่วยฯ มีการตรวจสอบ ควบคุมการ ป้องกันรักษาป่าในเขตพื้นที่ บ้านปางกว้าง					[J63
11. กรมป่าไม้ตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่า ที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) ในหมู่บ้าน ปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพพื้นที่					[J64

หมวด 2 ทักษะของประชาชนบ้านปางกว้างที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8
(ปางกว้าง)

ข้อความ	ระดับของทัศนคติ				หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	ไม่ดี	ไม่ดีมาก	
1. เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม. 8 (ปางกว้าง) มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ					[J66
2. เจ้าหน้าที่ฯ มีความซื่อสัตย์ในการออกปฏิบัติงานตรวจปราบปรามผู้กระทำความผิดว่าด้วยกฎหมายป่าไม้					[J67
3. เจ้าหน้าที่ฯ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์เที่ยงตรง ไม่มีอคติ					[J68
4. เจ้าหน้าที่ฯ มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน					[J69
5. เจ้าหน้าที่ที่มีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับงาน					[J70
6. การให้ความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ฯ ในงานสาธารณะของหมู่บ้าน					[J71
7. เจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และช่วยเหลืองานของประชาชนในหมู่บ้านเมื่อได้รับการร้องขอ					[J72

ข้อความ	ระดับของทัศนคติ				หมายเหตุ
	ดีมาก	ดี	ไม่ดี	ไม่ดีมาก	
8. เมื่อประชาชนมาติดต่องาน เจ้าหน้าที่จะคอยให้คำปรึกษา แนะนำอย่างเต็มใจ และกระตือรือร้นใช้คำพูดที่สุภาพอ่อนโยน					C J73
9. การส่งเสริมเผยแพร่และประชาสัมพันธ์งานด้านป่าไม้ เจ้าหน้าที่ฯ ได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง					C J74
10. เจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎระเบียบของข้าราชการ					C J75
11. เจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีและอยู่ในศีลธรรมเป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชน					C J76
12. เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้เพื่อแจกจ่ายให้แก่ประชาชน					C J77
13. เจ้าหน้าที่มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ					C J78
14. เจ้าหน้าที่ฯ ได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันรักษาป่าอย่างต่อเนื่อง					C J79

ภาคผนวก ข.
ตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวก 1 ทักษะของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	ระดับทัศนคติ							
	ดีมาก (4)		ดี (3)		ไม่ดี (2)		ไม่ดีมาก (1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง)	85	49.70	85	50.30	-	-	-	-
ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.50								
2. ความเหมาะสมของจำนวนอาคารบ้านพักสิ่งปลูกสร้างของหน่วยฯ	45	26.60	114	67.50	9	5.30	1	0.60
ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.20								
3. ภายในอาคารสำนักงานมีการดูแลรักษาความสะอาด	50	29.60	107	63.30	10	5.90	2	1.20
ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.21								
4. ท่านสามารถได้รับการบริการจากหน่วยฯ	39	23.60	117	69.20	11	6.50	2	1.20
ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.14								
5. วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องมือของหน่วยฯ มีความเหมาะสม	42	24.90	103	60.90	23	13.60	1	0.60
ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.10								

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	ระดับทัศนคติ							
	ดีมาก (4)		ดี (3)		ไม่ดี (2)		ไม่ดีมาก (1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
6. ภายในบริเวณสำนักงาน มีการจัดทำสถิติ ติดโปสเตอร์ รูปภาพ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.31	66	39.10	91	53.80	11	6.50	1	0.60
7. หน่วยฯ มีส่วนช่วยทำให้ การตัดไม้ทำลายป่าบริเวณ รอบหมู่บ้านลดน้อยลง ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.24	65	38.50	85	50.30	14	8.30	5	3.00
8. หน่วยฯ มีการส่งเสริม เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการฝึกอบรมด้าน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.15	44	26.00	109	64.50	14	8.30	2	1.20
9. หน่วยฯ มีการรณรงค์ เพื่อการป้องกันรักษาป่า ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.20	51	30.20	101	59.80	17	10.10	-	-
10. หน่วยฯ มีการตรวจสอบ ควบคุมการป้องกันรักษาป่า ในเขตพื้นที่บ้านปางกว้าง ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.21	53	31.40	100	59.20	15	8.90	1	0.60

ตารางภาคผนวก 1 (ต่อ)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	ระดับทัศนคติ							
	ดีมาก (4)		ดี (3)		ไม่ดี (2)		ไม่ดีมาก (1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
11. กรมป่าไม้ได้ตั้งหน่วย ป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) ในหมู่บ้าน ปางกว้าง หมู่ที่ 13 ตำบลอินทขิล อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ได้อย่าง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.55	99	5.80	65	38.50	4	2.40	1	0.60

ตารางภาคผนวก 2 ทศนคติของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่
ชม.8 (ปางกว้าง)

ข้อความเกี่ยวกับทศนคติ	ระดับทศนคติ							
	ดีมาก (4)		ดี (3)		ไม่ดี (2)		ไม่ดีมาก (1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8 (ปางกว้าง) มีความรู้ ความสามารถและ เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.23	51	30.20	107	63.30	10	5.90	1	0.60
2. เจ้าหน้าที่ฯ มีความซื่อ ในการออกปฏิบัติงานตรวจ ปราบปรามผู้กระทำผิด ว่าด้วยกฎหมายป่าไม้ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.22	53	31.40	101	59.80	15	8.90	-	-
3. เจ้าหน้าที่ฯ ทำงานด้วย ความซื่อสัตย์ เทียงตรง ไม่มีอคติ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.17	47	27.80	106	62.70	14	8.30	2	1.20
4. เจ้าหน้าที่ที่มีความพร้อม ในการปฏิบัติงาน ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.18	45	26.60	111	65.70	13	7.70	-	-

ตารางภาคผนวก 2 (ต่อ)

ข้อความเกี่ยวกับทัศนคติ	ระดับทัศนคติ							
	ดีมาก (4)		ดี (3)		ไม่ดี (2)		ไม่ดีมาก (1)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
10. เจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติ งานถูกต้องตามระเบียบ ของข้าราชการ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.21	50	29.60	106	62.70	12	7.10	1	0.60
11. เจ้าหน้าที่ประพฤติปฏิบัติ ตามขนบธรรมเนียม ประเพณี และอยู่ในศีลธรรม เป็นแบบอย่างให้แก่ประชาชน ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.18	47	27.80	107	63.30	14	8.30	1	0.60
12. เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการ เพาะชำกล้าไม้เพื่อแจก จ่ายให้แก่ประชาชน ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.42	84	47.90	80	47.30	7	4.10	1	0.60
13. เจ้าหน้าที่ฯ มีการ ประสานงานกับหน่วย งานอื่น ๆ ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.21	44	26.00	117	69.00	8	4.70	-	-
14. เจ้าหน้าที่ฯ ได้ใช้เวลา ในการปฏิบัติงานด้าน การป้องกันรักษาป่าอย่าง ต่อเนื่อง ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย = 3.26	60	35.50	95	56.20	12	7.10	2	1.20

ตารางภาคผนวก 3 แสดงรายได้ของผู้ให้ข้อมูลเฉลี่ยต่อปี

แหล่งรายได้	จำนวน (ครอบครัว)	เปอร์เซ็นต์
รายได้เฉลี่ยทั้งหมด (บาท)		
0 - 20,000	53	31.40
25,001 - 50,000	81	47.90
50,001 - 75,000	17	10.10
75,001 - 100,000	15	8.90
100,001 และมากกว่า	3	1.80
รวม	169	100.00
$\bar{X} = 40,289.94$ S.D. = 24,776.92 Min = 2,500 บาท Max = 14,600 บาท		
รายได้จากภาคเกษตร (บาท)		
0 - 25,000	66	77.60
25,001 - 50,000	9	10.60
50,001 - 75,000	8	9.40
75,001และมากกว่า	2	2.40
รวม	85	100.00
$\bar{X} = 21,657.64$ S.D. = 17,396.31 Min = 1,000 บาท Max = 85,000 บาท		

ตารางภาคผนวก 3 (ต่อ)

แหล่งรายได้	จำนวน (ครอบครัว)	เปอร์เซ็นต์
รายได้จากการค้าขาย (บาท)		
0 - 25,000	19	55.90
25,001 - 50,000	9	26.50
50,001 - 75,000	4	11.80
75,001 และมากกว่า	2	5.90
รวม	34	100.00
$\bar{X} = 24,911.76$ S.D. = 20,602.10 Min = 2,000 บาท Max = 80,000 บาท		
รายได้จากการรับจ้าง		
0 - 25,000	94	80.30
25,001 - 50,000	13	11.10
50,001 - 75,000	7	6.00
75,001 และมากกว่า	4	2.40
รวม	117	100.00
$\bar{X} = 25,149.57$ S.D. = 14,870.22 Min = 4,000 บาท Max = 90,000 บาท		
รายได้จากแหล่งอื่น ๆ (บาท)		
0 - 30,000	1	7.70
30,001 - 60,000	2	15.40
60,001 - 90,000	5	38.50
90,001 และมากกว่า	5	38.50
รวม	13	100.00
$\bar{X} = 77,353.85$ S.D. = 31,378.67 Min = 3,000 บาท Max = 129,600 บาท		

ภาคผนวก ค.
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นายประหยัด ดาวราม
 วัน เดือน ปีเกิด 9 เมษายน 2499
 จังหวัดที่เกิด เชียงใหม่

การศึกษา

วุฒิการศึกษา	สถานศึกษา	ปีพุทธศักราชที่จบการศึกษา
มัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ.5)	โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่	2517
ประกาศนียบัตรวิชาชีพการป่าไม้	โรงเรียนป่าไม้ จังหวัดแพร่	2520
เทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่	2534
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการเกษตรและป่าไม้)	สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่	2538

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2520 - 2523	เจ้าพนักงานป่าไม้ 2 ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลพ.1 (แม่ธิ-แม่สาร) อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
พ.ศ. 2523 - 2524	เจ้าพนักงานป่าไม้ 3 ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.15 (สะเมิง) อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2524 - 2525	เจ้าพนักงานป่าไม้ 3 ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.31 (สบแม่แจ่ม) อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2525 - 2528	เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลพ.6 (บ้านกลาง) อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

- พ.ศ. 2528 - 2529   เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลพ.6
(บ้านกลาง) อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
- พ.ศ. 2529 - 2530   เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.23
(ตอยสะเกิด) อำเภอดอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2530 - 2530   เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 ประจำหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลพ.1
(แม่ธิ-แม่สาร) อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- พ.ศ. 2530 - 2532   เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.13
(สบเปิง) อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2532 - 2533   เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.25
(เหมืองแร่) อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2533 - 2534   เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 ทำหน้าที่หัวหน้างานอนุรักษ์ทรัพยากร
ป่าไม้ ฝ่ายป้องกันรักษาป่า สำนักงานป่าไม้เขตเชียงใหม่
- พ.ศ. 2534 - 2535   เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ลพ.2
(บ้านโฮ้ง) อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน
- พ.ศ. 2535 - 2536   เจ้าพนักงานป่าไม้ 5 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่ ชม.8
(ปางกว้าง) อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2536 - 2536   เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่
ชม. 1 (ห้วยหก) อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่
- พ.ศ. 2536 - ปัจจุบัน   เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 หัวหน้าหน่วยป้องกันรักษาป่าที่
ชม. 8 (ปางกว้าง) อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่